

NODOTA PUBLISKAI APSPRIEŠANAI
ar Jelgavas novada domes 2021.gada 3.novembra
sēdes protokola Nr.24 2.§
un Jelgavas valstspilsētas domes 2021.gada
8.novembra lēmumu Nr.17/2

JELGAVAS VALSTSPILSĒTAS UN JELGAVAS NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2022.–2027.GADAM

STRATĒGISKĀ DAĻA
1.REDAKCIJA

2021

Satura rādītājs

IEVADS	3
SAĪSINĀJUMI UN SKAIDROJUMI	4
PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS KOPSAVILKUMS	5
SVID ANALĪZE	11
STRATĒĢISKĀ DAĻA	12
VIDĒJA TERMIŅA PRIORITĀTES	12
RĪCĪBAS VIRZIENI UN UZDEVUMI.....	14
UZDEVUMU IETVAROS VEICAMĀS RĪCĪBAS.....	16
<i>Rīcības virziens 1: Izglītība mūža garumā un konkurētspēja darba tirgū</i>	16
<i>Rīcības virziens 2: Veselības un sociālo pakalpojumu pieejamība, iedzīvotāju labklājība</i>	16
<i>Rīcības virziens 3: Konkurētspējīgi pakalpojumi kultūras un sporta jomās</i>	17
<i>Rīcības virziens 4: Mobilitāte un sasniedzamība</i>	17
<i>Rīcības virziens 5: Publiskās infrastruktūras kvalitāte, ēku energoefektivitāte un mājokļu pieejamība, drošība</i>	18
<i>Rīcības virziens 6: Teritorijas un dabas resursu efektīva un ilgtspējīga apsaimniekošana</i>	18
<i>Rīcības virziens 7: Konkurētspējīga un radoša uzņēmējdarbība un industriālā attīstība</i>	18
<i>Rīcības virziens 8: Vieda pārvaldība un demokrātijas kultūra</i>	18
VIDĒJA TERMIŅA PRIORITĀŠU SASKAŅOTĪBA AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	20
ATBILSTĪBA STARPTAUTISKA, NACIONĀLA UN REĢIONĀLA LĪMEŅA PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM.....	20
ATBILSTĪBA VIETĒJA LĪMEŅA PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM.....	20
ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS IEVIEŠANAS UZRAUDZĪBAS PROCESS UN ATBILDĪGIE	22
ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBAS ZIŅOJUMA SATURS UN IEKĻAUJAMĀ INFORMĀCIJA	22
RĪCĪBAS VIRZIENU NOVĒRTĒŠANAI VIDĒJĀ TERMIŅĀ SASNIEDZAMIE REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI	24

IEVADS

Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada attīstības programma 2022.–2027. gadam (turpmāk Attīstības programma) ir Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada pašvaldības pirmais kopīgais teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā ir noteiktas valstspilsētas un novada vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzieni un uzdevumi. Attīstības programma ir cieši saistīta ar Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2022.–2034. gadam, kas ir ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments.

Attīstības programmas 2022.–2027. gadam izstrādē ir ņemti vērā augstāka līmeņa plānošanas dokumenti – Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam, Zemgales plānošanas reģiona attīstības programmas 2021.–2027. gadam 2. redakcija, kā arī ministriju nozaru pamatnostādnes un spēkā esošie Jelgavas pilsētas, Jelgavas un Ozolnieku novadu attīstības plānošanas dokumenti.

Attīstības programmas izstrādē ir ievēroti šādi attīstības plānošanas un reģionālās attīstības principi:

- ▽ ilgtspējības princips – teritorijas attīstība tiek plānota, lai saglabātu un veidotu esošajām un nākamajām paaudzēm kvalitatīvu vidi, līdzsvarotu ekonomisko attīstību, racionālu dabas, cilvēku un materiālo resursu izmantošanu, dabas un kultūras mantojuma attīstību;
- ▽ pēctecības princips – teritorijas attīstības plānošanas dokuments ir izstrādāts, izvērtējot spēkā esošos attīstības plānošanas dokumentus un to īstenošanas praksi;
- ▽ vienlīdzīgu iespēju princips – nozaru un teritoriālās, kā arī privātpersonu un sabiedrības intereses tiek vērtētas kopsakarībā ar mērķi veicināt attiecīgās teritorijas ilgtspējīgu attīstību;
- ▽ nepārtrauktības princips – teritorijas attīstību tiek plānota nepārtraukti, elastīgi un cikliski, uzraugot šo procesu un izvērtējot jaunāko informāciju, zināšanas, vajadzības un iespējamus risinājumus;
- ▽ atklātības princips – teritorijas attīstības plānošanā un dokumentu izstrādē ir iesaistīta sabiedrība un nodrošināts informācijas un lēmumu pieņemšanas atklātums;

- ▽ integrētas pieejas princips – ekonomiskie, kultūras, sociālie un vides aspekti ir saskaņoti, atsevišķu nozaru intereses ir koordinētas, teritoriju attīstības prioritātes ir saskaņotas visos plānošanas līmeņos, sadarbība ir mērķtiecīga, un tiek novērtēta plānoto risinājumu ietekme uz apkārtējām teritorijām un vidi;
- ▽ daudzveidības princips – teritorijas attīstība tiek plānota, ņemot vērā dabas, kultūrvides, cilvēku un materiālo resursu un saimnieciskās darbības daudzveidību.

Attīstības programmu veido četras sadaļas:

1. **Pašreizējās situācijas analīze**, kurā ir analizēti galvenie situāciju raksturojošie fakti, attīstības tendences, problēmas un nepieciešamie risinājumi 13 nozarēs.
2. **Stratēģiskā daļa**, kas ir izstrādāta, balstoties uz tematisko darba grupu un speciālistu diskusiju rezultātiem. Tajā ietverts koncentrēts pašreizējās situācijas kopsavilkums, vidēja termiņa attīstības prioritātes, horizontālās prioritātes, rīcības virzieni, uzdevumi. Stratēģiskajā daļā ir pamatota vidēja termiņa prioritāšu un rīcības virzienu atbilstība hierarhiski augstāka līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem. Stratēģiskajā daļā ievietota arī **īstenošanas uzraudzības kārtība**. Tā ietver informāciju par uzraudzības ziņojuma sagatavošanas periodiskumu, analizējamajiem rezultatīvajiem rādītājiem.
3. **Apvienotais rīcības un investīciju plāns**, kas ir sagatavots sešu gadu periodam, tajā norādītas nepieciešamās darbības un projekti.
4. **Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem**, kurā ir sniegta informācija par visām sabiedrības līdzdalības aktivitātēm (diskusijām, aptaujām un publiskās apspriešanas rezultātiem).

Attīstības programmu 2022.–2027. gadam izstrādāja Jelgavas valstspilsēta un Jelgavas novads sadarbībā ar personu apvienību SIA "AC Konsultācijas" un SIA "Konsorts" – I.Groce, K.Timofejevs, K.Vībane, A.Caune, I.Tomsone, I.Freidenfelde.

SAĪSINĀJUMI UN SKAIDROJUMI

CSP – Centrālā statistikas pārvalde

IZM – Izglītības un zinātnes ministrija

LM – Labklājības ministrija

NĪ – Nekustamais īpašums

SPKC – Slimību profilakses un kontroles centrs

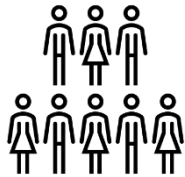
SVID – stiprās, vājās puses, iespējas draudi

VPKAC – Vienotais valsts un pašvaldību klientu apkalpošanas centrs

PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS KOPSAVILKUMS

Attīstības prioritāšu un rīcības virzienu, uzdevumu noteikšanā nozīmīga loma ir esošās situācijas apzināšanai, identificējot Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada stiprās un vājās puses, iespējas un draudus. Tādēļ šajā nodaļā īsā, koncentrētā formā ir apkopoti galvenie pašreizējās situācijas analīzes secinājumi, kā arī sniegti SVID analīzes rezultāti.

IEDZĪVOTĀJI

Pēdējā desmitgadē **Jelgavas valstspilsētā** iedzīvotāju skaits ir samazinājies par 10,25%. Valstspilsētas demogrāfisko situāciju ietekmējis negatīvs dabiskais pieaugums un negatīvais migrācijas saldo. Nelielā mērā šo negatīvo situāciju kompensē pakāpeniska iedzīvotāju dzimstības rādītāju uzlabošanās, tomēr mirstība Jelgavā valstspilsētā vēl joprojām pārsniedz dzimstību. Neskatoties uz to, valstspilsētā demogrāfiskā situācija ir labāka nekā vidēji valstī.

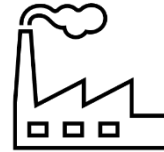
Var prognozēt, ka Jelgavas valstspilsētā iedzīvotāju skaits turpmākajos 10–15 gados nepieaugs, bet turpinās samazināties. Sabiedrības novecošanās, samazinoties darbaspējas vecuma iedzīvotāju skaitam, jūtami ietekmēs darba resursu pieejamību nākotnē un tautsaimniecības izaugsmes potenciālu.

Pašvaldībai jāturpina jauno ģimeņu atbalstīšanas un demogrāfiskās situācijas uzlabošanas pasākumi, uzlabojot pirmsskolas un citu izglītības iestāžu pieejamību u.c., kā arī jāīsteno veselības veicināšanas pasākumi, kas sekmētu veselīgu dzīves gadu pieaugumu. Jāpilnveido apmācību sistēma regulārai darbaspēka kvalifikācijas celšanai un pārkvalifikācijai, īpaši digitālās prasmes.

Arī **Jelgavas novadā** kopumā iedzīvotāju skaits samazinās. Iedzīvotāju skaita pieaugums ir vērojams bijušajā Ozolnieku novadā, kas skaidrojams arī Rīgas tuvumu un jaunu ģimeņu vēlmi pārcelties dzīvot nelielā attālumā ārpus galvaspilsētas. Iedzīvotāju vidējais vecums bijušajā Ozolnieku novadā ir 39 gadi, bet bijušajā Jelgavas novadā – 43 gadi. Jelgavas novadā, tāpat kā Jelgavas valstspilsētā, ir jāturpina jauno ģimeņu atbalstīšanas un demogrāfiskās situācijas uzlabošanas pasākumi, uzlabojot pirmsskolas un citu izglītības iestāžu pieejamību, u.c., kā arī jāīsteno veselības veicināšanas pasākumi, kas veicinātu veselīgu dzīves gadu pieaugumu.

EKONOMIKA

Jelgavas valstspilsēta ir industriāla pilsēta ar attīstītu apstrādes rūpniecību, kuras dominējošās nozares ir metālapstrāde, mašīnbūve, kokapstrāde, pārtikas ražošana, plastmasu pārstrāde. Apstrādes rūpniecības uzņēmumu skaita un apgrozījuma pieaugums ir uzskatāms par nozīmīgu rādītāju pilsētas ekonomikas

attīstībai.

Jelgavas valstspilsētā pēc pievienotās ekonomiskās vērtības (PEV) vadošās nozares ir apstrādes rūpniecība, mazumtirdzniecība un vairumtirdzniecība, transports un uzglabāšana, elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana. To PEV 2017. gadā veidoja 157,9 miljonus EUR, kas ir aptuveni 55% no valstspilsētas ekonomikas. Savukārt **Jelgavas novada** ekonomikas struktūra atšķiras ar to, ka tajā būtisku lomu ieņem lauksaimniecība un mežsaimniecība. Kopējā pievienotā ekonomiskā vērtība 2017. gadā sasniedza 121,3 milj. EUR jeb aptuveni 3,8 tūkst. EUR uz vienu Jelgavas reģiona iedzīvotāju.

Bezdarba līmenis gan Jelgavas valstspilsētā, gan Jelgavas novadā ir zemāks nekā vidēji valstī – 2020.gadā attiecīgi 5,0 un 4,7%.

Vidējā darba samaksa Jelgavas valstspilsētā un Jelgavas novadā nebūtiski atpaliek no Latvijas vidējiem rādītājiem un sasniedz aptuveni 1,1-1,2 tūkst. EUR.

Jelgavas valstspilsētā atrodas trešā lielākā Latvijas Republikas augstākās izglītības un zinātnes iestāde – Latvijas Lauksaimniecības universitāte (LLU), kurā mācās studenti gan no Zemgales, gan citiem Latvijas reģioniem. Tas ir nozīmīgs resurss, lai veicinātu zinātnes rezultātu pārneši uz uzņēmējdarbību.

Jelgavas valstspilsēta un Jelgavas novads kopumā ir iecienīts galamērķis vietējo ceļotāju vidū, jo tā ir ērti sasniedzama ar sabiedrisko transportu un personīgo transportu. Vienas dienas ceļotāji no Rīgas un tuvākās apkārtnes ierodas gan baudīt tūrisma piedāvājumu, gan arī apmeklēt pasākumus – kopējais tūristu skaits 2020. gadā arī COVID19 apstākļos sasniedza 32 tūkst.

IZGLĪTĪBA

Pēdējās desmitgades laikā **Jelgavas valstspilsētā** ir vērojams pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērnu skaita pieaugums, vienlaikus samazinās pamatskolas un vidusskolas vecuma bērnu un jauniešu skaits. Turpmāk var prognozēt pakāpenisku pieprasījuma samazinājumu pēc pirmsskolas izglītības pakalpojumiem, bet pieprasījums pēc sākumskolas izglītības pakalpojumiem nedaudz pieaugs, bet tālākā nākotnē (atkarībā no scenārija – no 2033. vai 2038. gada) atkal nedaudz samazināsies. Pieprasījums pēc pamatskolas izglītības pakalpojumiem turpmākajā desmitgadē pieaugs. Tālākā nākotnē pieprasījums vai nu stabilizēsies (ja pilsēta sekmīgi piesaistīs jaunus iedzīvotājus) vai samazināsies.

Pieprasījums pēc vidējās izglītības pakalpojumiem, visdrīzāk,

pieaug. Ja **Jelgavas valstspilsēta** veiksmīgi piesaistīs jaunus iedzīvotājus, turpmākajā desmitgadē pieprasījums pēc vidējās izglītības būs aptuveni par 20–25% lielāks, nekā pašlaik.

Jelgavas novadā nākotnē sagaidāma izglītojamo skaita samazināšanās. Tāpēc novada gadījumā ir būtiska saskaņota izglītības iestāžu optimizācijas, attīstības un programmu nodrošinājuma īstenošana.

Nozīmīgākie nepieciešamie ieguldījumi izglītības iestādēs ir stabila, ātrdarbīga interneta nodrošinājums – īpaši aktuāls Jelgavas novada teritorijā, tehnoloģiju nodrošinājums mācību procesam, ergonomisko mēbeļu iegāde, āra klašu iekārtošana, STEM pulciņu darba nodrošināšana un pedagogu un skolēnu dalība starptautiskos izglītojošos un pieredzes apmaiņas projektos.

Jelgavas valstspilsētā un Jelgavas novadā sekmīgi tiek īstenoti karjeras un interešu izglītības pasākumi, tiek piedāvāti pieaugušo izglītības pasākumi. Iedzīvotāju līdzdalība un interese liecina, ka pieaugušo izglītības pakalpojumi ir pieprasīti, un, lai nodrošinātu to maksimālu pieejamību ikvienam pilsētas un novada iedzīvotājam, jāturpina attīstīt ilgtspējīgu piekļuves nodrošināšanas sistēmu, risinot jautājumus saistībā ar transportu, mācību veidu, mācību izmaksām un citiem šķēršļiem, kas traucē turpināt izglītību. Nozīmīgākais pakalpojuma sniedzējs reģionā ir ZRKAC.

Darba tirgū strauji aug pieprasījums pēc augsti kvalificēta darbaspēka, it īpaši IT jomā, tāpēc ir nepieciešama digitālās platformas izveide ar augsta līmeņa informācijas tehnoloģijām, kas dotu iespēju jaunu digitālo prasmju attīstīšanai IT speciālistiem, veicinātu darba tirgum nepieciešamo prasmju apguvi ikvienam interesentam un palielinātu pilsētas konkurētspēju, piesaistot IT jomas speciālistus un darbinieku kompetenču pilnveidi nākotnes digitālajam darbam.

KULTŪRA

Jelgavas valstspilsētas kultūras resursu veidojošie elementi pēdējā desmitgadē ir kļuvuši spēcīgāki, kultūras joma ir nostiprinājusi savas pozīcijas kopējā pilsētas attīstībā. Būtiska nozīme bijusi mērķtiecīgai kultūrvides attīstībai un veiktajiem finansiālajiem ieguldījumiem, lai attīstītu pilsētu kā nacionālās nozīmes kultūras centru (Pasta salas brīvdabas estrādes/Mītavas koncertzāles attīstība, kultūras dzīves dažādošana). Būtiski uzlabojumi veikti bibliotēku infrastruktūrā un materiāli tehniskās bāzes modernizācijā, kā arī veikti ieguldījumi kultūrvēsturiskā mantojuma infrastruktūras attīstībā (Ģederta Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzeja infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošana, ekspozīciju pilnveidošana, Zemgales restaurācijas centra izveide, Dzīvesziņas un arodu centra izveide, sakrālā kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un attīstība). Sadarbības

veidošana ar tūrisma pakalpojumu sniedzējiem radīja iespēju attīstīt kvalitatīvu, konkurētspējīgu un inovatīvu tūrisma produktu un pakalpojumu attīstību. Identificēti šādi četri turpmākie attīstības virzieni kultūras jomā: 1) kultūras piedāvājuma daudzveidības paplašināšana; 2) netehnoloģisko un tehnoloģisko inovāciju integrēšana kultūras aktivitāšu satura veidošanā, kas kultūrvides attīstību sinhronizētu ar Jelgavas valstspilsētas kā viedās pilsētas attīstības prioritātēm, to organiski savienotu ar digitālās vides radītājam iespējām, pārvēršot kultūrvīdi par inovāciju mediju un popularizētāju; 3) jaunu profesionāļu piesaiste nozarei; 4) kultūrvietu paplašināšana, izmantojot pilsētvides un dabas vides teritorijas kultūras un mākslas norisēm, iesaistot jaunus kultūras operatorus, sasniedzot nišas auditorijas un aktualizējot sociāli nozīmīgus problēmjautājumus.

Jelgavas novada kultūras nozares līdzšinējo darbību un attīstību raksturo mūsdienu prasībām atbilstošas vides nodrošināšana kultūras norisēm, t.i., kultūras/ tautas namu un bibliotēku pilnveidošana. Arī turpmāk ir nepieciešami ieguldījumi esošajās kultūras institūcijās, neskatoties uz jau līdz šim veiktajiem ieguldījumiem, t.i., jāturpina uzlabot pagastu kultūras centru infrastruktūru un pilnveidot materiāltehnisko bāzi.

SPORTS

Jelgavas valstspilsētā ir radītas daudzveidīgas iespējas nodarboties ar sportu bērniem un jauniešiem, kā arī pieaugušajiem gan profesionālā, gan amatieru līmenī. Jelgavas valstspilsētai ir sporta sacensību organizēšanas pieredze, senas sporta tradīcijas, sadarbība ar sporta veidu federācijām, darbojas sporta klubi ar daudzgadīgu darbības pieredzi un atpazīstamību. Sporta nozare pilsētā ir mērķtiecīgi attīstīta, un tas ir veicinājis sporta skolu audzēkņu skaita ikgadēju pieaugumu, kā arī tautas sporta popularitātes pieaugumu. Pilsētā darbojas sporta skolas, kurām ir vadošās pozīcijas pārstāvētajos sporta veidos valstī. Pašvaldība finansiāli atbalsta pāreju no junioru uz pieaugušo sportu. Tomēr, neskatoties uz līdzšinējiem ieguldījumiem nozarē, tās būtiskai attīstībai ir nepietiekoša sporta infrastruktūra un finansējums darbības pilnveidošanai.

Lielākajā daļā **Jelgavas novada** pagastos ir pieejamas sporta bāzes, tomēr vairumam no tām ir nepieciešami uzlabojumi, īpaši aktuāli ir veidot aktīvās atpūtas laukumus jauniešiem un paplašināt, labiekārtot veselības veicināšanas infrastruktūru.

Pēdējā desmitgadē ir veikti ieguldījumi **Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada** ārstniecības iestāžu infrastruktūras modernizēšanā.

Ģimenes ārstu izvietojums Jelgavas valstspilsētā un Jelgavas novadā kopumā ir atbilstošs un pietiekams. **Jelgavas novadā**

VESELĪBAS APRŪPE UN VESELĪBAS VEICINĀŠANA

ģimenes ārsti ir visos lielākajos ciemos. Lielākais izaicinājums saistāms ar to, ka nozīmīga daļa ģimenes ārstu prakses **Jelgavas valstspilsētā un Jelgavas novadā** jau ir sasniegušas optimālo pacientu skaitu, tāpēc to kapacitāte uzņemt jaunus klientus ir ierobežota. Tāpat izaicinājums ir ģimenes ārstu novecošanās tendence, jo pastāv risks, ka ģimenes ārsta praksei nebūs pārņēmējs brīdī, kad ārsts dosies pensijā. Kontekstā ar primāro veselības aprūpi nozīmīga ir aptieku pieejamība. **Pilsētā** aptieku tīkls ir plašs, tai skaitā darbojas diennakts aptieka, kas ir nozīmīga arī novada iedzīvotājiem. Savukārt **Jelgavas novadā** aptieku tīkls izvietots nevienmērīgi. Akūtāks aptieku trūkums novērojams novada Rietumu daļā.

Jelgavas valstspilsētā iedzīvotāju pieeja ambulatorajiem un stacionārajiem veselības aprūpes pakalpojumiem vērtējama labi, bet **Jelgavas novada** iedzīvotājiem – kā apmierinoša. **Jelgavas valstspilsētā** izvietotas vairākas nozīmīgas veselības aprūpes iestādes. Lai arī **Jelgavas novadā** tādu nav, no jebkuras novada apdzīvotas vietas pilsēta ir ne ilgāk kā pusstundas brauciena attālumā. Lai nodrošinātu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību novada iedzīvotājiem, ir nepieciešams nodrošināt ērtu, pieejamu sabiedriskā transporta pakalpojumu vai individualizēta transporta risinājumus.

Jau šobrīd **Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada** vide ir veselīgu dzīvesveidu atbalstoša, taču, ņemot vērā augošo interesi par veselīgu dzīvesveidu un fiziskām aktivitātēm, jāturpina attīstīt vidi un infrastruktūru veselīga dzīvesveida paradumu ieviešanai un uzturēšanai iedzīvotājiem. Nav apkopota un pieejamā veidā publicēta informācija par infrastruktūras un vides iespējām veselīga dzīvesveida paradumu veidošanai. Uzmanība jāpievērš arī drošības jautājumiem, izmantojot pilsētas infrastruktūru – gan ceļu satiksmes drošībai, gan drošībai peldvietās u.c.

Jelgavas valstspilsētā un Jelgavas novadā dažādu veselību veicinošu aktivitāšu laikā tiek veikts izglītojošais darbs par veselīgu uzturu, bet tas ir nepietiekams un bieži pārāk teorētisks. Informācija par veselīgu uzturu ir integrēta izglītības programmās. Jāuzrauga uztura normu ievērošanu izglītības iestādēs, nodrošināt dzeramā ūdens pieejamību. Veselīga uztura nodrošināšanai izglītības iestādēs jāturpina piemērot Zaļā publiskā iepirkuma kritēriji. Organizējot izglītojošus pasākumus par veselīgu uzturu, jāpievērš uzmanība praktiskām aktivitātēm. Ļoti būtisks darbs nepieciešams ar skolēniem un viņu vecākiem. Ņemot vērā zemo zobārsta apmeklējuma rādītājus un vispārējo bērnu un jauniešu mutes veselības stāvokli, nepieciešams veikt izglītojošu darbu ģimenēm par mutes veselību un veicināt zobārsta pakalpojumu

**SOCIĀLA
AIZSARDZĪBA**

izmantošanu bērniem līdz 18 gadu vecumam, kad tas ir bezmaksas pakalpojums.

Pēc Labklājības ministrijas 2020. gada datiem secināms, ka **Jelgavas valstspilsētā** ir nepietiekams sociālo darbinieku skaits uz 1000 iedzīvotājiem – 0,8. **Jelgavas novadā** tas ir pietiekams. Lai arī pēdējos gados ievērojamus uzlabojumus sociālo pakalpojumu jomā jāvis sasniegt Deinstitutionalizācijas projekts, **Jelgavas valstspilsētā** sociālajos pakalpojumos joprojām ir būtiski augstāks pakalpojumu institūcijā saņēmēju īpatsvars, salīdzinot ar citām pašvaldībām. Nākotnē Jelgavas valstspilsētā nepieciešams turpināt attīstīt sabiedrībā balstītus sociālos pakalpojumus, lai veicinātu institūcijā esošo klientu pāreju uz dzīvi sabiedrībā.

Jelgavas novadā šis rādītājs ir līdzvērtīgs valsts vidējam rādītājam, bet arī tur rekomendējams turpināt iedzīvotāju vajadzībās balstītu sociālo pakalpojumu attīstību, nodrošinot vienlīdzīgu pieeju tiem, veicināt profesionālā sociālā darba attīstību, ieviest pabalstu (naudas vai pakalpojuma veidā) individuālo sociālās rehabilitācijas mērķu sasniegšanai, nodrošināt aprūpes mājās pakalpojumu (arī īslaicīgas aprūpes nepieciešamības gadījumos, kad kādam no ģimenes locekļiem nepieciešama aprūpe pēc pārciestas smagas saslimšanas), nodrošināt psihologa individuālās konsultācijas un atbalsta grupas ģimenēm ar smagi slimiem ģimenes locekļiem, nodrošināt pašvaldības līdzfinansējumu mājokļa vides (iekšējās un ārējās) pieejamības nodrošināšanai, izstrādāt kompleksu pašvaldības atbalsta mehānismu ģimenēm ar bērniem (viena vecāka ģimenēm, daudz bērnu ģimenēm), veicināt sociālo uzņēmumu izveidi ar labvēlīgu saimnieciskās darbības vidi.

Kā **Jelgavas valstspilsētas, tā Jelgavas novada** Bāriņtiesu gadījumā ir būtiski pēc iespējas vairāk sekmēt bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu ārpusģimenes aprūpi ģimeniskā vidē (pie aizbildņiem, audžuģimenēs), palielināt audžuģimeņu skaitu. Jelgavas valstspilsētas Sociālo lietu pārvaldei, Jelgavas novada Sociālajam dienestam, kā arī Bāriņtiesām jāturpina sadarbība preventīvajā darbā ar sociālā riska ģimenēm.

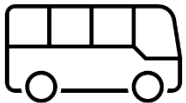
**JAUNATNES
POLITIKA**

Jelgavas valstspilsētā jauniešu skaits vecumā no 13 līdz 25 gadiem (2021.) ir 17 288 jaunieši, bet **Jelgavas novadā** – 4033 jaunieši. Vislielākais jauniešu skaits ir Cenu pagastā – 547 un Ozolnieku pagastā – 488. Darbam ar jaunatni ir izstrādāts "Jelgavas pilsētas jaunatnes politikas rīcības plāns 2022.–2027. gadam" un "Jelgavas novada darba ar jaunatni rīcības plāns 2022.–2024. gadam". Dokumenti paredz aktīvākas jauniešu līdzdalības veicināšanu, darba tirgum un patstāvīgai dzīvei

nepieciešamo prasmju un iemaņu apguvi, jaunatnes iekļaušanu. **Jelgavas valstspilsētā** darbojas Skolēnu dome, strādā trīs jaunatnes lietu speciālisti, vienreiz gadā tiek organizēts Jauniešu forums. Pilsētā darbojas arī Jaunatnes lietu konsultatīvā komisija, kuras mērķis ir veicināt jauniešu iniciatīvas, līdzdalību pašvaldības lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē. Jelgavas valstspilsētā darbojas jauniešu centrs, kas atbalsta jauniešu iniciatīvas un līdzdalību, piedāvā dažādas brīvā laika pavadīšanas iespējas, tai skaitā veicinot jauniešu iesaistīšanos brīvprātīgajā darbā. Paredzēts izveidot Jelgavas jauniešu centru Pārlielupes apkaimē un citur. Jelgavas valstspilsētas pašvaldība izsludina jauniešu iniciatīvu projektu konkursu "Jaunieši var!". **Jelgavas novadā** ir izveidota Jaunatnes lietu nodaļa, aktīvi darbojas trīs Bērnu un jauniešu iniciatīvu centri – Ānē, Ozolniekos, Brankās. Iestājoties ārkārtas situācijai, pieeja jaunatnes darbam mainās, nepieciešams veidot individuālas un grupu tikšanās ZOOM platformā par jauniešiem aktuālām tēmām, sniedzot emocionālu atbalstu. Draudi ir jauniešu skaita samazināšanās, jaunatnes darba speciālistu mainība un izdegšana. Drauds ir Covid-19 pandēmijas turpināšanās, un darbs ar jaunatni nevis klātienē, bet attālināti. Tas ļoti ierobežo, turklāt rada nopietnas mentālās veselības problēmas pašiem jauniešiem. Nepieciešams sniegt atbalstu kā mentoringu vai koučingu darbā ar jauniešiem. Lai nodrošinātu pakalpojumu teritorijās, kur jaunatnes darbs patlaban netiek veikts, ir iespēja izveidot mobilās brigādes darbam ar jaunatni.

MOBILITĀTE

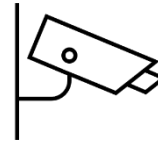

Jelgava ir būtisks sabiedriskā transporta mezgls Zemgales reģionā. Izveidojot reģionālu mobilitātes punktu pie **Jelgavas valstspilsētas** dzelzceļa stacijas un integrējot vairākus sabiedriskā transporta veidus, tiks radīta iespēja pasažieriem īsā laika posmā izvēlēties piemērotāko sabiedriskā transporta veidu. Sabiedriskā transporta sistēma jāattīsta par teritoriāli visaptverošu un pietiekami blīvu, ar ērtu pārsēšanos no viena maršruta un transporta veida citā, ar optimāliem kustību intervāliem un attālumiem starp pieturām un velosatiksmes iesaisti tajā. Jāveicina dzelzceļa transporta attīstība, īpaši savienojumā ar Liepāju, kā arī perspektīvā – ar Tukumu un Eleju – Šauļiem. Autotransportā jāveicina pāreja uz bezemisiju autobusu izmantošanu. Plānojot un attīstot Jelgavas valstspilsētas industriālās teritorijas un dzīvojamo māju teritorijas, jāparedz iespēja veidot arī sabiedriskā transporta infrastruktūru. Autoceļu tīkla attīstība ir viens no priekšnoteikumiem lauku teritoriju sabalansētai attīstībai. Jāturpina atjaunot **Jelgavas novada** autoceļus, jo tie ir kritiski nozīmīgi pakalpojumu

pieejamībā un dzīves kvalitātē. Ņemot vērā automašīnu skaita pieauguma tendenci, nepieciešams izbūvēt automašīnu stāvlaukumus **Jelgavas novada** ciemos pie daudzdzīvokļu mājām, kā arī pie apmeklētākajām iestādēm, **pilsētā un novadā** jāveicina elektrozlādes punktu attīstība, lai sekmētu pāreju uz bezemisiju transportlīdzekļiem.

Jānodrošina velotransporta plānveida attīstība, lai radītu iespējas drošai un ērtai velosipēda izmantošanai atpūtai un lietišķām vajadzībām. Jāizstrādā veloinfrastruktūras attīstības koncepcija.

DROŠĪBA

Sabiedrisko drošību **Jelgavas valstspilsētā** līdztekus Valsts policijai nodrošina arī pašvaldības policija. **Jelgavas novadā** par sabiedrisko kārtību rūpējas pašvaldības policijas inspektori. **Jelgavas valstspilsētā** gadā ir reģistrēti 9206 izsaukumi (2020). Turpina pieaugt reģistrēto izsaukumu skaits par trokšņošanu, jāuzsver arī pieaugoša tendence gadījumu skaitam, kad konflikts izraisīts bērnu klātbūtnē. Būtiski pieaug medicīniskajā atskurbtuvē ievietoto personu skaits. Pēdējo piecu gadu laikā pilsētā ceļu satiksmes negadījumu skaits ir pieaudzis par 15%. **Jelgavas novadā** gadā tiek saņemti 245 izsaukumi (2020). Sadarbojoties ar sociālo dienestu un bāriņtiesu, tiek veikti reidi. Pašvaldības policija nodrošina kārtību atpūtas, sporta pasākumos, kā arī, sadarbibā ar Bauskas dzīvnieku patversmi, nodrošina klaiņojošo dzīvnieku izķeršanu.

Jelgavas un Jelgavas novada pašvaldība un Šauļu apgabala administrācija ir noslēgušas vienošanās protokolu "Par savstarpēju palīdzību dabas katastrofu, tehnogēno avāriju, lielu ugunsgrēku un ceļu satiksmes negadījumu seku likvidēšanā Latvijas Republikas un Lietuvas Republikas pierobežas teritorijā". Jelgavas valstspilsētā un Jelgavas novadā atrodas pieci nacionālās nozīmes riska objekti. **Jelgavas valstspilsētā** tiek ieviesti viedie satiksmes drošības risinājumi, pieejami 135 Wi-Fi punkti un izstrādāta 3D plūdu zonu modelēšana. **Jelgavas valstspilsētā** ir izveidota upju ūdens līmeņu kontroles sistēma. Darbojas agrinās apziņošanas sistēma, lai īstenotu atbilstošu iedzīvotāju rīcību katastrofas un katastrofas draudu gadījumā. Nepieciešams pievērst uzmanību nepilngadīgo personu likumpārkāpumiem saistībā ar apreibinošu vielu lietošanu un iegādāšanos. Nepieciešams turpināt preventīvo pasākumu īstenošanu bērnu tiesību aizsardzības jomā, strādājot ar nelabvēlīgām ģimenēm. Attīstīt pašvaldības policijas materiāli tehnisko bāzi, īpaši nepieciešama jaunās datortehnikas, sakaru līdzekļu iegāde. Attīstīt esošās videonovērošanas sistēmas videointeligences risinājumu iespēju izmantošanu.

INFRASTRUKTŪRA UN VIDE

Lai nodrošinātu kvalitatīvu dzīves vidi gan **Jelgavas valstspilsētā**, gan Jelgavas novadā, ir veikti nozīmīgi ieguldījumi komunālās infrastruktūras sakārtošanā un attīstībā, lai sniegtu iedzīvotājiem un uzņēmējiem kvalitatīvus pakalpojumus, kā arī veicinātu negatīvās ietekmes uz vidi mazināšanu.

Esošā ūdensapgādes/kanalizācijas inženierinfrastruktūra Jelgavas novadā ir nolietojusies un daļēji neatbilst vides kvalitātes prasībām. Jau vairākus gadus intensīvi notiek darbs pie ES finansējuma piesaistes novada ciemu inženierinfrastruktūras attīstībai.

2013. gadā **Jelgavas valstspilsētā** pilsētā darbu uzsāka biomasas koģenerācijas stacija, kas var nodrošināt līdz 85% Jelgavas centralizētās siltumapgādes slodzes, pārējais apjoms tiek saražots dabasgāzes katlu mājās. 2019. gadā tika uzstādīta siltumenerģijas akumulācijas tvertne, kas uzkrāj saražoto siltumenerģiju, lai to izmantotu siltumenerģijas pieprasījuma maksimumstundās. Valstspilsētā īstenoti centralizētās siltumapgādes sakārtošanas un attīstības projekti. Laika posmā no 2008. līdz 2020. gadam Jelgavā ir renovētas un nomainītas siltumtrases vairāk nekā 20 km garumā un no jauna izbūvēti 6,8 km. 2021. gadā 98,8% no Jelgavas centralizētās siltumapgādes siltumtīkliem bija renovēti vai izbūvēti no jauna.

Gandrīz visās daudzdzīvokļu mājās Jelgavas valstspilsētā ir uzstādīti individuālie siltumpunkti.

Atkritumu apsaimniekošanu Jelgavas valstspilsētā veic pilnsabiedrība "JKP" un valstspilsētā darbojas trīs dalīto atkritumu savākšanas laukumi, kurus apsaimnieko SIA "Zemgales EKO". Iedzīvotāji Jelgavas valstspilsētā bez maksas var nodot papīru, noteiktu veidu plastmasu, stiklu, metālu, elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumus, luminiscētās lampas un dārza atkritumus. Organiskos atkritumus Jelgavas valstspilsētas iedzīvotāji var nodot atkritumu apsaimniekotājam vai nogādāt uz diviem dalīto atkritumu vākšanas punktiem. Pilsētā izveidoti vairāk nekā 102 dalītās atkritumu vākšanas punkti, kuros iedzīvotāji var bez maksas nodot šķirotos atkritumus.

Jelgavas novadā sadzīves atkritumu apsaimniekošanu veic SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi”. Jelgavas novada teritorijā, galvenokārt, pagastu lielākajos ciemos, ir uzstādīti dalīto atkritumu savākšanas konteineri, kuru apsaimniekošanu organizē SIA „Zemgales EKO”. Vērojama samērā zema iedzīvotāju aktivitāte atkritumu šķirošanā, tādēļ būtu nepieciešamas informācijas

PARVALDĪBA UN DIGITALIZĀCIJA

kampanjas par sadzīves atkritumu radīto vides piesārņojumu un katra iedzīvotāja dalību vides aizsardzībā.

Jelgavas valstspilsētas tīmekļvietnē apkopoti 162 pakalpojumi (pašvaldības iestādēs vai struktūrvienībās saņemamo pakalpojumu), to grupējums pieskanots portālam Latvija.lv. 25% no visiem pašvaldības pakalpojumiem tiek pieprasīti elektroniski (53% no visiem pašvaldības administrācijas pakalpojumiem).

Jelgavas novadā darbojas 16 Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centri kā vienots pakalpojumu sniegšanas kontaktpunkts katrā novada pagastā un administratīvajā ēkā pilsētā. Attālināti VPKAC iedzīvotājam ir iespēja pieteikt, izmantojot platformu www.latvija.lv., kurā apkopoti gan klātienē pakalpojumi, gan šobrīd pieejami teju 100 e-pakalpojumi. Portālā publicēti arī 97 Jelgavas novada pašvaldības klātienē sniegtie pakalpojumi, kas regulāri tiek aktualizēti un pilnveidoti.

Jelgavas valstspilsētas pašvaldības Sabiedrības integrācijas pārvalde organizē un koordinē pašvaldības darbu sabiedrības integrācijas, brīvprātīgā darba un jaunatnes politikas jomā, kā arī īsteno pašvaldības atbalstu biedrībām un nodibinājumiem. Pašvaldība ir izveidojusi Jelgavas valstspilsētas biedrību un nodibinājumu atbalsta programmu, kuras mērķis ir sekmēt iedzīvotāju aktivitāti un iesaistīšanos pilsētas attīstības un sociālo problēmu risināšanā, veicināt labdarības tradīcijas. Jelgavas valstspilsētā attīstās brīvprātīgā darba kustība, iesaistot jauniešus, seniorus, cilvēkus ar īpašām vajadzībām. Izveidota neformālā apvienība "Brīvprātīgie Jelgavai". Kopš 2011. gada tiek pasniegta balva – Gada brīvprātīgais Jelgavā.

Jelgavas novada pašvaldība sadarbojas ar nevalstiskajām organizācijām, iznomā pašvaldībai piederošas telpas, palīdz organizēt un finansiāli atbalsta publiskus svētkus, nometnes, mācību un apmaiņas braucienus. Iedzīvotāji aktīvi uzņemas iniciatīvu un dalību dažādos pasākumos apkārtējās vides sakārtošanai un labiekārtošanai, sabiedrības intelektuālai un fiziskai attīstīšanai, kā arī izklaides un kultūras pasākumu nodrošināšanai. Darbojas Jelgavas novada biedrību un nodibinājumu atbalsta programma.

Jelgavas valstspilsēta ievieš digitālos risinājumus, investējot informācijas tehnoloģiju risinājumu attīstīšanā, lai veicinātu pilsētas kā informācijas sabiedrības centra attīstību. **Jelgavas novadā** nepieciešams stiprināt pagastu pārvaldes un vietējo iniciatīvu. Sekmēt jaunu, atraktīvu novada prezentācijas materiālu izstrādi un izplatīšanu, arī digitālā formā. Paplašināt E-pakalpojumus (kvalitāte, pieejamība, informatīvais atbalsts, pakalpojumu paplašināšana). Pilnveidot līdzdalību publiskos

pakalpojumus (elektroniska datu apmaiņa, centralizētas informācijas sistēmas, autentifikācija). Nodrošināt viedu pārvaldību – līdzdalību lēmumu pieņemšanā. Izglītot digitālajās prasmēs visu vecumposmu iedzīvotājus. Komunikācijā sasniegt jauniešus, mērķgrupu 15–24 gadi.

KLIMATA PĀRMAINĀS

Jelgavas valstspilsēta veic mērķtiecīgus pasākumus klimata pārmaiņu ietekmes mazināšanai. Laika periodā no 2005. līdz 2018. gadam Jelgavas valstspilsēta ir ievērojami attīstījies (uzbūvētas daudzas jaunas privātmājas, autotransporta plūsma kļuvusi daudz intensīvāka, ir vairāk ražošanas un komercēku, izbūvētas jaunas apgaismes līnijas, palielinājies apkurināmo kvadrātmetru daudzums) un kopējais enerģijas patēriņš aplūkotajā laika periodā pieaudzis par 9%. Tomēr veikto pasākumu rezultātā, it īpaši – izbūvējot biomasas koģenerācijas staciju elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanai, samazinot siltuma zudumus pārvades tīklos, uzlabojot energoefektivitāti pašvaldības ēkās, daudzdzīvokļu ēku dzīvokļu īpašniekiem renovējot daudzdzīvokļu mājas un būvējot energoefektīvākas privātmājas u. c. pasākumu rezultātā, CO₂ izmešu apjoms no 2005. gada pilsētā nav pieaudzis, bet ir samazinājies par 28%. Lai veicinātu atjaunojamo energoresursu izmantošanu sabiedriskajā transportā, pilsētai iegādāti četri videi draudzīgi sabiedriskie transportlīdzekļi (elektroautobusi) un divas uzlādes stacijas iekārtas. Jelgavas valstspilsētas apņemšanās ir līdz 2030. gadam samazināt siltumnīcefektu izraisošo gāzu emisijas par 40% (salīdzinot ar 2005. gadu) un pielāgoties notiekošajām klimata izmaiņām.

Kopējais enerģijas patēriņš un CO₂ emisiju apjoms **Jelgavas novadā** laika periodā no 2012. līdz 2016. gadam ir bijis atšķirīgs. Ja bijušajā Jelgavas novadā ir samazinājies gan kopējais enerģijas patēriņš (par 20%), gan arī CO₂ emisiju apjoms, tad Ozolnieku novadā šie rādītāji ir pieaugoši.

SVID ANALĪZE

Turpinājumā sniegta Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada stipro un vājo pušu, kā arī iespēju un draudu analīze, kas izriet no veiktās esošās situācijas analīzes. Stiprās puses ir pašvaldībām piemītošās īpašības, kas tām var palīdzēt sasniegt noteiktos attīstības mērķus un

prioritātes, turpretī vājās puses ir pašvaldībām piemītošās īpašības, kas var kavēt attīstības mērķu un prioritāšu sasniegšanu. Iespējas un draudi ir ārējie faktori, kas var palīdzēt / kavēt sasniegt noteiktos mērķus un prioritātes.

STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES	IESPĒJAS	DRAUDI
<ul style="list-style-type: none"> ▽ Industriāli spēcīgi attīstīta pilsēta, it īpaši apstrādes rūpniecības jomā ▽ Zinātniski pētnieciskais potenciāls (LLU, pētnieciskie institūti, sadarbība), tai skaitā zinātnes pārnese uz uzņēmējdarbību ▽ ZRKAC kā būtisks mūžizglītības veicinātājs reģionā ▽ Izdevīgais ģeogrāfiskais stāvoklis (Rīgas tuvums, atrašanās nozīmīgu transporta dzīslu krustpunktā) ▽ Spēcīgas un darba tirgus vajadzībās balstītas profesionālās izglītības programmas ▽ Nacionālas nozīmes lauksaimniecības zemju areāli ar ļoti auglīgu velēnu karbonātaugsnī Jelgavas novadā ▽ Bioloģiskā daudzveidība dabas aizsardzības teritorijās (Lielupes palīene, Svētes upes palīene) ▽ Transporta mezgls, kur atzarojas četras dzelzceļa līnijas ▽ Mērķtiecīgi attīstīta kultūras dzīve un augsta kultūras patēriņa aktivitāte, kā arī augsta iedzīvotāju līdzdalība, pašizpausme kultūras dzīvē ▽ Spēcīgas sporta skolas – vadošās pozīcijas pārstāvētajos sporta veidos valstī 	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Mazāk attīstīti sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi ▽ Nevienmērīgs aptieku tīkls Jelgavas novada teritorijā ▽ Augsts satiksmes negadījumu skaits Jelgavas valstspilsētā ▽ Nekvalitatīva ceļu infrastruktūra Jelgavas novada pierobežā ▽ Speciālistu izdegšana, motivācijas zudums (ārstniecība, sociālais darbs, darbs ar jaunatni) ▽ Kultūras infrastruktūras un telpu trūkums Jelgavas valstspilsētā ▽ Pēctecīgas sporta jomas darbības un finansējuma trūkums, mazinot pilsētas atpazīstamību sportā ▽ Akūti nepietiekams vietu skaits Jelgavas valstspilsētas pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs 	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Pasažieru pārvadājumu pa dzelzceļu attīstība, tai skaitā jaunu pārvadājumu ieviešana virzienā uz Tukumu, Eleju un Auci ▽ Ēku energoefektivitātes sekmēšana ar ārējā finansējuma palīdzību ▽ Dabas un kultūras resursu iesaiste Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada atpazīstamības veicināšanai, apmeklētāju, iedzīvotāju, tūristu piesaistei ▽ Digitālo risinājumu attīstība pārvaldībā, iedzīvotāju saziņā, drošības un civilās aizsardzības jomās ▽ Enerģijas patēriņa samazināšana/efektivizēšana pašvaldības pārraudzībā esošajos sektoros un pašvaldības potenciāla izmantošana CO2 emisiju samazināšanā ▽ Oriģinālu kultūrvietu attīstība pilsētvidē, dabas teritorijās ▽ Apkaimju attīstība Jelgavas valstspilsētā ▽ Sadarbības paplašināšana starp pilsētu un novadu dažādās jomās ▽ Lielu, starptautisku sporta pasākumu un sacensību organizēšanas potenciāls, kā arī jaunu sporta veidu iekļaušana sporta skolās 	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Ilgstoša pandēmijas situācija, kura negatīvi ietekmē jauniešu, arī sabiedrības mentālo veselību, sociālekonomiskos procesus ▽ Klimata pārmaiņu raisītie riski, t.i., plūdi, applūstošās teritorijas ▽ Iedzīvotāju skaita samazināšanās, migrācijas procesi

STRATĒĢISKĀ DAĻA

Jelgavas valstspilsētas un Jelgava novada attīstības programmas 2022.–2027. gadam Stratēģiskā daļa atbilst Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2034. gadam ietvara.

Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada attīstības vīzija

VĪZIJA	<p>Jelgava - pilsēta izaugsmei ar harmonisku, piederību veicinošu dzīves un kultūrvidi. Inovāciju pilsēta, kurā koncentrējas izglītības, pētniecības un radošuma potenciāls, ar dinamisku, eksportspējīgu un uz zināšanām balstītu ekonomiku.</p> <p>Jelgavas novads – droša, ilgtspējīga un harmoniska vide dzīvošanai un ideju īstenošanai, kur galvenā vērtība ir cilvēks. Teritorija ar koptu Zemgales ainavu pievilcīgā, tirā vidē ar spēcīgu tradicionālo lauksaimniecību, stabiliem ražošanas, pārstrādes un pakalpojumu uzņēmumiem.</p>
---------------	---

Stratēģiskajā ietvarā ir noteikti trīs stratēģiskie mērķi, kuri nozīmīgi vīzijas sasniegšanai.

Vidēja termiņa prioritātes

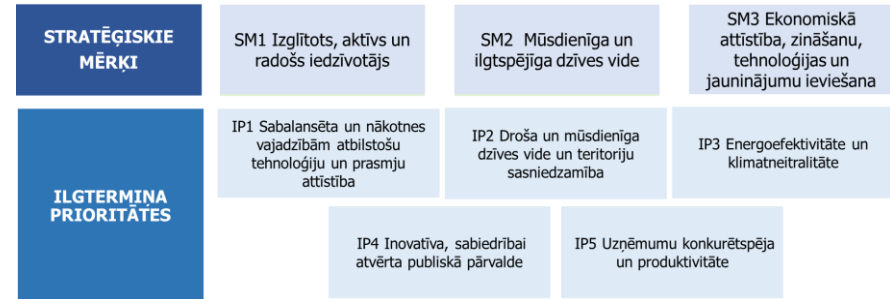
Vidēja termiņa prioritāte ir teritorijas attīstības aktualitāte, kuras risināšana tiek izvirzīta priekšplānā, salīdzinot ar citām aktualitātēm un jomām. Attīstības programmā ir definētas trīs vidēja termiņa prioritātes:

VP1: Cilvēkresursu un pakalpojumu daudzveidība, pieejamība un kvalitāte

VP2: Kvalitatīva un droša dzīves vide

VP3: Stabila, radoša un ilgtspējīga ekonomika

Papildu trim vidēja termiņa prioritātēm ir **noteiktas divas horizontālās prioritātes**, kas veicina kompleksas pārmaiņas vairāku definēto rīcības virzienu ietvaros:

Attīstības programmas stratēģiskajā daļā ir atspoguļota informācija par vidēja termiņa stratēģiskajiem uzstādījumiem.

Nodaļā raksturotas vidēja termiņa prioritātes, norādot to saisti ar ilgtermiņa prioritātēm un stratēģiskajiem mērķiem, nodaļā raksturoti arī horizontālie virzieni, rīcību virzieni un to ietvaros veicamie uzdevumi.

HP4: Vieda, atvērta un atbalstoša pārvaldība

HP5: Klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās klimata pārmaiņām

Vidēja termiņa prioritāte "**Cilvēkresursu un pakalpojumu daudzveidība, pieejamība un kvalitāte**" paredz dažādot, veicināt kvalitāti un pieejamību iedzīvotājiem ikdienā nepieciešamajiem pakalpojumiem (izglītības, kultūras, sporta, sociālās aizsardzības jomās).

Vidēja termiņa prioritāte "**Kvalitatīva un droša dzīves vide**" paredz īstenot rīcības, kas ir vērstas uz transporta infrastruktūras un mobilitātes risinājumu attīstīšanu, lai dažādas pilsētas un novada apdzīvotas vietas iedzīvotājiem būtu sasniedzamākas. Tāpat prioritāte paredz publiskās infrastruktūras kvalitātes veicināšanu (komunālā infrastruktūra, ārtelpa, nekustamie īpašumi) un energoefektivitātes sekmēšanu, mājokļu pieejamības un drošības sekmēšanu, kā arī teritorijas un dabas resursu efektīvu un ilgtspējīgu apsaimniekošanu.

Stratēģiskā daļa

Vidēja termiņa prioritāte **“Stabila, radoša un ilgtspējīga ekonomika”** paredz atbalstīt radošas, konkurētspējīgas un tradīcijās balstītas uzņēmējdarbības attīstīšanu, tai skaitā sekmējot uzņēmējdarbībai piemērotu teritoriju/telpu attīstību ar atbilstošas infrastruktūras izveidi. Prioritāte paredz veicināt pētniecības un inovācijas pārnesi uzņēmējdarbībā, kā arī tūrisma un saistīto pakalpojumu nozaru attīstību.

Horizontālā prioritāte **“Vieda, atvērta un atbalstoša pārvaldība”** paredz pilnveidot publisko pārvaldību, kas ir efektīva, spēj ne tikai ātri reaģēt uz pārmaiņām, bet arī paredzēt un virzīt tās, radot sabiedrībai nozīmīgus un nepieciešamus pakalpojumus. Atvērta pārvaldība nodrošina vietējo kopienu aktīvu līdzdarbošanos. Prioritāte paredz digitālo un viedo risinājumu attīstību, ciešu sadarbību ar visām iedzīvotāju grupām, sabiedriskās kārtības un drošības pasākumus.

Horizontālā prioritāte **“Klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās klimata pārmaiņām”** paredz darbību pašvaldības tieši ietekmējamajās sfērās, t.i., emisiju samazināšanu no pašvaldības ēkām, videi draudzīgas un centralizētus komunālos pakalpojumus (uzlabojot vides kvalitāti un sekmējot saprātīgu resursu izmantošanu), sabiedriskā transporta un pašvaldības autoparka zaļināšanu, inovācijas publiskajā apgaisojumā, hidroloģisko apstākļu (meliorācijas apsaimniekošanas) uzlabošanu, kā arī zaļās infrastruktūras risinājumu ieviešanu dabas, apstādījumu, ūdens teritoriju un inženierinfrastruktūras apsaimniekošanā un pielāgošanās klimata pārmaiņu radītajiem apstākļiem (lietusgāzu vai vējuzplūdu radītie plūdi, ilgstošs karstums, putekļi, u.c. ekstrēmi klimatiskie apstākļi).

Klimata pārmaiņu politikas risināmie uzdevumi ir integrēti vairākos rīcības virzienos un uzdevumos, nodrošinot kompleksu pieeju. Vienlaikus ir izstrādāti atsevišķi, detalizēti rīcības plāni, kuri ir integrēti kopējā pašvaldības attīstības plānošanas dokumentā, bet ikdienas darbā sniedz detalizētu ceļu karti klimata pārmaiņu politikas īstenošanai pašvaldībā. Šie dokumenti ir “Jelgavas pilsētas ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāns 2021.–2030. gadam” (2020.), kā izstrādi paredz Jelgavas valstspilsētas iesaistīšanās Pilsētu Mēru pakta iniciatīvā, “Jelgavas novada pašvaldības enerģētikas rīcības plāns 2018.–2025. gadam”, “Ozolnieku novada pašvaldības enerģētikas rīcības plāns 2018.–2025. gadam” (novadu dokumenti izstrādāti sadarbībā ar Zemgales plānošanas reģionu). Būtiska nozīme klimata pielāgošanās ziņā ir izstrādē esošajam “Jelgavas valstspilsētas civilās aizsardzības plānam”, kā arī līdz apstiprināšanai spēkā esošajam “Jelgavas pilsētas, Jelgavas novada un Ozolnieku novada apvienotajam Civilās aizsardzības plānam” (2010.).

Attīstības programmas Stratēģiskā daļa ir veidota, ievērojot pēctecības principu – nosakot prioritātes no hierarhiski augstāka dokumenta – ilgtspējīgas attīstības stratēģijas – uz zemāka līmeņa dokumentu. Turpinājumā ir sniegts vizuāls paskaidrojums, cik lielā mērā katra no vidēja termiņa prioritātēm palīdz risināt stratēģiskajos mērķos noteiktos uzstādījumus (skatīt 1. tabulu.)

1. tabula. Vidēja termiņa prioritāšu un stratēģisko mērķu sasaiste

Tieša un lielāka ietekmes pakāpe		Mazāka ietekmes pakāpe	
Vidēja termiņa prioritāte	SM1 Izglītots, aktīvs un radošs iedzīvotājs	SM 2 Mūsdienīga un ilgtspējīga dzīves vide	SM 3 Ekonomiskā attīstība, zināšanu, tehnoloģijas un jauninājumu ieviešana
VP 1 Cilvēkresursu un pakalpojumu daudzveidība, pieejamība un kvalitāte			
VP 2 Kvalitatīva un droša dzīves vide			
VP 3 Stabila, radoša un ilgtspējīga ekonomika			
HP1 Vieda, atvērta un atbalstoša pārvaldība			
HP2 Klimata pārmaiņu mazināšana un adaptēšanās klimata pārmaiņām			

Rīcības virzieni un uzdevumi

Balstoties uz vidēja termiņa prioritātēm, Attīstības programmā ir definēti rīcību virzieni. Rīcības virzieni ir konkrētu pasākumu kopums, kas ir izvirzīts noteikto vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanai. Rīcību ietvaros ir definēti uzdevumi – tie ir iniciatīvu un rīcību kopums, kas ir izvirzīti noteikto rīcības virzienu īstenošanai, nodrošinot savstarpēji papildinoša un kompleksa atbalsta mehānisma izveidi. Savukārt uzdevumiem ir definēti pakārtoti pasākumi, kas ir veicami, lai izpildītu noteiktos uzdevumus.

2. tabula. Rīcības virzieni un uzdevumi

Rīcības virzieni	Uzdevumi
RV 1 Izglītība mūža garumā un konkurētspēja darba tirgū	1.1. Attīstīt efektīvu izglītības iestāžu tīklu, infrastruktūru, materiālo un intelektuālo resursu nodrošinājumu 1.2. Sekmēt kvalitatīvu, mūsdienīgu, daudzveidīgu, pieejamu un iekļaujošu izglītību atbilstoši ekonomikas un
RV 2 Veselības un sociālo pakalpojumu pieejamība, iedzīvotāju labklājība	2.1. Attīstīt kvalitatīvus un pieejamus veselības aprūpes pakalpojumus un infrastruktūru 2.2. Attīstīt kvalitatīvus un pieejamus sociālos pakalpojumus un infrastruktūru 2.3. Attīstīt sociālo darbu ar kopienas un atbalstu iedzīvotāju labklājībai
RV 3 Konkurētspējīgi pakalpojumi kultūras un sporta jomās	3.1. Veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu un tautas sporta un tai nepieciešamās infrastruktūras attīstību 3.2. Sekmēt bērnu un jauniešu sporta attīstību, kā arī augsta sasnieguma sportu 3.3. Attīstīt kultūras piedāvājuma daudzveidību, kvalitāti un infrastruktūru 3.4. Nodrošināt kultūras mantojuma aizsardzību un ilgtspējīgu attīstību
RV 4 Mobilitāte un sasniedzamība	4.1. Atjaunot un attīstīt autoceļus, ielas, tiltus, pārvadus 4.2. Uzlabot satiksmes drošību Jelgavas valstspilsētā, tai skaitā ieviešot satiksmes mīrināšanas pasākumus un paplašinot automašīnu stāvvietu tīklu, tai skaitā lai novērstu automašīnu stāvvietu nepieciešamību iekšpagalmos 4.3. Veidot mūsdienīgu gājēju un velo, mazjaudas transportlīdzekļu infrastruktūru Jelgavas valstspilsētā un lielākajos Jelgavas novada attīstības centros 4.4. Attīstīt integrētu un multimodālu sabiedriskā transporta sistēmu, tai skaitā savienojamībā ar Rīgu 4.5. Veicināt ilgtspējīgus mobilitātes risinājumus
RV 5 Publiskās	5.1. Pilnveidot un paplašināt komunālo infrastruktūru (tai skaitā

Rīcības virzieni	Uzdevumi
	darba tirgus prasībām 1.3. Attīstīt izglītojamo talantus, jaunradi un uzņēmējspējas 1.4. Veicināt mūžizglītību dzīves kvalitātes un nodarbinātības sekmēšanai
infrastruktūras kvalitāte, ēku energoefektivitāte un mājokļu pieejamība, drošība	paplašināšana, rekonstrukcija kontekstā ar ielu ceļu tīkla attīstību) 5.2. Uzlabot un attīstīt meliorācijas sistēmu, mazinot plūdu riskus 5.3. Veicināt ilgtspējīgu atkritumu apsaimniekošanu (tai skaitā šķirošanu) 5.4. Veicināt nekustamā īpašuma attīstību un uzlabošanu 5.5. Attīstīt drošu un ilgtspējīgu publisko ārtelpu 5.6. Attīstīt vienotu valstspilsētas publiskās infrastruktūras uzraudzības sistēmu (tai skaitā gaisa telpas uzraudzību) 5.7. Civilās aizsardzības sistēmas attīstība un pilnveide
RV 6 Teritorijas un dabas resursu efektīva un ilgtspējīga apsaimniekošana	6.1. Nodrošināt dabas vērtību (tai skaitā publisko ūdeņu) un resursu saglabāšanu, pieejamību, daudzveidīgu izmantošanu un attīstību 6.2. Vides izglītības pasākumu īstenošana sabiedrības izpratnes, atbildības un uzvedības modeļu un paradumu maiņas sekmēšanai.
RV 7 Konkurētspējīga un radoša uzņēmējdarbība un industriālā attīstība	7.1. Atbalstīt MVU sektora veidošanos un attīstību 7.2. Sekmēt uzņēmējdarbībai piemērotu teritoriju/telpu attīstību ar atbilstošas infrastruktūras izveidi
RV 8 Vieda pārvaldība un demokrātijas kultūra	8.1. Nodrošināt pārvaldības pakalpojumu pilnveidošanu un digitalizācijas procesu attīstību 8.2. Stiprināt starpinstucionālu sadarbību, mērķtiecīgi pilnveidojot pašvaldības cilvēkresursu prasmes, un veicināt motivāciju 8.3. Sekmēt sabiedrības, uzņēmēju un nevalstiskā sektora iesaisti un līdzdalību pašvaldības attīstībā 8.4. Nodrošināt efektīvu jaunatnes politikas ieviešanu 8.5. Pilnveidot tūrisma piedāvājumu, popularizējot teritorijas pievilcību dzīvei, darbam un atpūtai

Stratēģiskā daļa

Katrs no definētajiem rīcību virzieniem var sniegt ieguldījumu vairāku izvirzīto vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanā un visos gadījumos – horizontālo prioritāšu sasniegšanā.

Nākamajā tabulā ir atspoguļots, cik lielā mērā attīstības programmas astoņi rīcību virzieni palīdz sekmēt noteiktās vidēja termiņa un horizontālās prioritātes.

3. tabula. Vidēja termiņa prioritāšu un rīcības virzienu sasaiste

Tieša un lielāka ietekmes pakāpe *						
Vidēja termiņa prioritāte	VP 1 Cilvēkresursu un pakalpojumu daudzveidība, pieejamība un kvalitāte	VP 2 Kvalitatīva un droša dzīves vide	VP 3 Stabila, radoša un ilgtspējīga ekonomika	HP1 Vieda, atvērta un atbalstoša pārvaldība	HP2 Klimata pārmaiņu mazināšana un adaptēšanās klimata pārmaiņām	
RV 1 Izglītība mūža garumā un konkurētspēja darba tirgū						
RV 2 Veselības un sociālo pakalpojumu pieejamība, iedzīvotāju labklājība						
RV 3 Konkurētspējīgi pakalpojumi kultūras un sporta jomās						
RV 4 Mobilitāte un sasniegjamība						
RV 5 Publiskās infrastruktūras kvalitāte, ēku energoefektivitāte un mājokļu pieejamība, drošība						
RV 6 Teritorijas un dabas resursu efektīva un ilgtspējīga apsaimniekošana						
RV 7 Konkurētspējīga un radoša uzņēmējdarbība un industriālā attīstība						
RV 8 Vieda pārvaldība un demokrātijas kultūra						

Uzdevumu ietvaros veicamās rīcības

Turpinājumā sniegts izvērsts raksturojums par katru no rīcības virziena uzdevumiem, norādot, kādas rīcības uzdevuma ietvaros tiks veiktas.

4. tabula. Rīcības virzienu uzdevumi

Rīcības virziens 1: Izglītība mūža garumā un konkurētspēja darba tirgū

Uzdevumi	Rīcības
1.1. Attīstīt efektīvu izglītības iestāžu tīklu, infrastruktūru, materiālo un intelektuālo resursu nodrošinājumu	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Optimizēt izglītības iestāžu tīklu atbilstoši pieprasījumam pēc pakalpojuma ▽ Mazināt rindas uz pirmsskolas izglītības iestādēm ▽ Pilnveidot un attīstīt izglītības iestāžu materiāli tehnisko bāzi un infrastruktūru, tai skaitā vides pieejamību un ēku energoefektivitāti ▽ Labiekārtot izglītības iestāžu teritoriju
1.2. Sekmēt kvalitatīvu, mūsdienīgu, daudzveidīgu, pieejamu un iekļaujošu izglītību atbilstoši ekonomikas un darba tirgus prasībām	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Piesaistīt jaunus, kvalificētus pedagogus, paaugstināt pedagogu profesionālo kompetenci, prasmes un veicināt jaunradi ▽ Veicināt iekļaujošu izglītību visās izglītības pakāpēs ▽ Ieviest kompetenču pieeju izglītības procesā ▽ Paaugstināt izglītojamo mācīšanās un zināšanu apguves kvalitāti un veicināt mācīšanās motivāciju ▽ Veicināt sadarbību ar darba devējiem mācību procesā, īstenot darba vidē balstītas mācības profesionālās izglītības iestādēs ▽ Veicināt profesionālās izglītības prestižu
1.3. Attīstīt izglītojamo talantus, jaunradi un uzņēmējspējas	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Attīstīt un nodrošināt interešu izglītības piedāvājumu ▽ Nodrošināt izglītojamajiem iespēju nodarboties ar radošo pētniecību ▽ Veidot sistēmu pedagoģiskajam darbam ar talantīgajiem skolēniem ▽ Veicināt jauniešu interesi par uzņēmējdarbību, attīstīt viņu uzņēmējspējas ▽ Attīstīt uzņēmēju – izglītības iestāžu sadarbību ▽ Organizēt uz jauniešu un uzņēmēju sadarbību vērstus pasākumus ▽ Veicināt pedagogu tālākizglītību uzņēmējdarbības pedagoģijas/uzņēmējdarbības jomā ▽ Veicināt vienotu izpratni par uzņēmējdarbības izglītību izglītības piedāvājuma nodrošinātājiem ▽ Pilnveidot karjeras izglītības pasākumus, kas veicinātu mērķtiecīgu profesijas izvēli atbilstoši interesēm un spējām

1.4. Veicināt mūžizglītību dzīves kvalitātes un nodarbinātības sekmēšanai

- ▽ Paplašināt mūžizglītības iespējas visām iedzīvotāju grupām
- ▽ Īstenot informatīvus un iedrošinošus pasākumus par mūžizglītības iespējām

Rīcības virziens 2: Veselības un sociālo pakalpojumu pieejamība, iedzīvotāju labklājība

Uzdevumi	Rīcības
2.1. Attīstīt kvalitatīvus un pieejamus veselības aprūpes pakalpojumus un infrastruktūru	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Pilnveidot un attīstīt zobārstniecības, primārās veselības aprūpes, ambulatoros un stacionāros veselības aprūpes pakalpojumus un nodrošināt to pieejamību ▽ Pilnveidot un attīstīt veselības iestāžu infrastruktūru un materiāli tehnisko bāzi, tai skaitā nodrošināt vides pieejamību un veicināt ēku energoefektivitāti ▽ Nodrošināt jaunu speciālistu piesaisti veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanai
2.2. Attīstīt kvalitatīvus un pieejamus sociālos pakalpojumus un infrastruktūru	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Nodrošināt jaunu sociālā speciālistu piesaisti darbam sociālajā dienestā un tā pakļautībā esošajās iestādēs ▽ Paaugstināt sociālā darba speciālistu kvalifikāciju un nodrošināt atbalstu speciālistiem ikdienas darba veikšanā ▽ Attīstīt, sniegt kvalitatīvus un pieejamus sociālos pakalpojumus, īpašu akcentu liekot uz sabiedrībā balstītiem un ģimeniskai videi pietuvinātiem sociālajiem pakalpojumiem ▽ Veicināt sadarbību ar sociālajiem partneriem sociālo pakalpojumu nodrošināšanā, veicināt sadarbību ar veselības aprūpes iestādēm pēctecīgas klienta aprūpes nodrošināšanai ▽ Pilnveidot un attīstīt sociālo pakalpojumu sniedzēju infrastruktūru un materiāli tehnisko bāzi, tai skaitā nodrošināt vides pieejamību un veicināt ēku energoefektivitāti ▽ Sniegt iedzīvotājiem nepieciešamo sociālo palīdzību, ▽ Nodrošināt ārpusģimenes aprūpē esošajiem

Stratēģiskā daļa

	<p>bērniem aprūpi ģimeniskā vidē un, gadījumos, kad tas nav iespējams – aprūpi ģimeniskai videi pietuvinātos apstākļos</p>
<p>2.3. Attīstīt sociālo darbu ar kopieni un atbalstu iedzīvotāju labklājībai</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Sniegt materiālu un finansiālu atbalstu no pašvaldības tām sabiedrības grupām, kurām tas ir primāri nepieciešams, piemēram, daudz bērnu ģimenēm u.c. ▽ Īstenot preventīvu darbu ar sociālā riska ģimenēm, mazinot vardarbības risku un mazinot risku bērniem nonākt ārpusģimenes aprūpē ▽ Sniegt agrīnu atbalstu ģimenēm ar bērniem vecāku prasmju apguvē, bērnu audzināšanā un problēmsituāciju pārvarēšanā ▽ Mazināt visa veida vardarbības izpausmes sabiedrībā, tai skaitā īstenojot informatīvas kampaņas par vardarbības pazīmēm un rīcību to novēršanas gadījumā ▽ Īstenot uz sociālo iekļaušanu vērstus pasākumus dažādām sabiedrības grupām
<p>Rīcības virziens 3: Konkurētspējīgi pakalpojumi kultūras un sporta jomās</p>	
Uzdevumi	Rīcības
<p>3.1. Veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu un tautas sporta un tai nepieciešamās infrastruktūras attīstību</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Attīstīt veselīga dzīvesveida un tautas sporta infrastruktūru ▽ Veicināt iedzīvotāju izpratni par veselības veicināšanas pasākumiem un veselīgu dzīvesveidu, par atkarību izraisītām problēmām un ietekmi uz veselību ▽ Dažādot veselības veicināšanas pasākumu klāstu, kas atbilst mērķa grupas vajadzībām ▽ Īstenot uz slimību profilaksi vērstas aktivitātes ▽ Atbalstīt sporta klubus, tautas sporta darbību
<p>3.2. Sekmēt bērnu un jauniešu sporta attīstību, kā arī augsta sasnieguma sportu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Nodrošināt konkurētspējīgu vidi bērnu un jauniešu sporta darbībai un virzībai uz augstu sasniegumu sportu, tai skaitā sporta infrastruktūru ▽ Piesaistīt kvalificētus sporta speciālistus bērnu un jauniešu sportam ▽ Sekmēt sadarbību ar sporta organizācijām
<p>3.3. Attīstīt kultūras piedāvājuma daudzveidību, kvalitāti un infrastruktūru</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Nodrošināt kvalitatīvu un daudzveidīgu kultūras piedāvājumu ▽ Sekmēt sadarbību kultūras jomā kultūras piedāvājuma dažādošanai ▽ Dažādot brīvā laika pavadīšanas iespējas ▽ Piesaistīt kvalificētus kultūras speciālistus un nodrošināt kvalifikācijas paaugstināšanu ▽ Pilnveidot kultūras infrastruktūru un materiāli

	<p>3.4. Nodrošināt kultūras mantojuma aizsardzību un ilgtspējīgu attīstību</p>	<p>tehnisko bāzi</p> <ul style="list-style-type: none"> ▽ Nodrošināt kultūras mantojuma, t.sk. nemateriālā, saglabāšanu un popularizēšanu ▽ Veidot labvēlīgu vidi radošo industriju attīstībai
<p>Rīcības virziens 4: Mobilitāte un sasniedzamība</p>		
Uzdevumi	Rīcības	
<p>4.1. Atjaunot un attīstīt autoceļus, ielas, tiltus, pārvadus</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Atjaunot autoceļu un ielu asfalta un grants segumus ▽ Veidot autoceļu un ielu posmus un melno segumu ▽ Regulāri uzturēt autoceļus un ielas labā tehniskajā stāvoklī ▽ Apzināt tiltu un pārvadu tehnisko stāvokli un veicināt to atjaunošanu 	
<p>4.2. Uzlabot satiksmes drošību, tai skaitā ieviešot satiksmes mierināšanas pasākumus un paplašinot automašīnu stāvvietu tīklu, tai skaitā lai novērstu automašīnu stāvvietu nepieciešamību iekšpagalmos</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Attīstīt mūsdienīgu satiksmes organizācijas sistēmu Jelgavas pilsētā ▽ Paplašināt automašīnu stāvvietu tīklu, t.sk. nodrošinot ar elektrozlādes iespējām ▽ Ieviest satiksmi mierinošus risinājumus uz ielām, kurās tas primāri ir nepieciešams, piemēram, izglītības iestāžu, sociālās aprūpes iestāžu tuvumā (ātrumu ierobežojošas zīmes, guļošie policisti, ātruma kontroles kameras) ▽ Veidot automašīnu stāvvietas iekšpagalmos 	
<p>4.3. Veidot mūsdienīgu gājēju un velo, mazjaudas transportlīdzekļu infrastruktūru Jelgavas pilsētā un lielākajos novada attīstības centros</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Atjaunot gājēju ceļu un velo ceļu segumu ▽ Veidot jaunus gājēju un velo ceļus, kur to primāri pamato satiksmes dalībnieku kustība, iespēju robežās nodalot gājēju un velo ceļu / mazjaudas transportlīdzekļu joslas, t.sk. no autotransporta ▽ Piešķirt gājēju, velo un mazjaudas transportlīdzekļu infrastruktūrai priekšroku Jelgavas pilsētas centrā ▽ Atjaunot / izbūvēt ielu apgaismojumu 	
<p>4.4. Attīstīt integrētu un multimodālu sabiedriskā transporta sistēmu, tajā skaitā savienojamībā ar Rīgu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Pilnveidot un attīstīt sabiedriskā transporta pārvadājumus, tai skaitā sekmējot to savietojamību ▽ Pilnveidot un attīstīt sabiedrisko transportlīdzekļu infrastruktūru ▽ Attīstīt Jelgavas pilsētas un novada mobilitātes punktu infrastruktūru ▽ Veicināt vides pieejamību sabiedriskajā transportā un mobilitātes punktus, pieturvietas 	
<p>4.5. Veicināt ilgtspējīgu mobilitātes risinājumus</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Sekmēt videi draudzīga privātā transporta izmantošanu ▽ Uzsākt Jelgavas pilsētas sabiedriskā transporta zaļināšanu – pāreju uz bezemisiju transportlīdzekļiem 	

Stratēģiskā daļa

- ▽ Iegādāt beizmešu transportlīdzekļus pašvaldības darba vajadzībām
- ▽ Mazināt transportlīdzekļu radītās emisijas Jelgavas pilsētā

Rīcības virziens 5: Publiskās infrastruktūras kvalitāte, ēku energoefektivitāte un mājokļu pieejamība, drošība

Uzdevumi	Rīcības
5.1. Pilnveidot un paplašināt komunālo infrastruktūru (tai skaitā paplašināšana, rekonstrukcija kontekstā ar ielu ceļu tīkla attīstību)	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Veikt ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas uzlabošanu pilnveidošanu ▽ Sekmēt pieslēgumu skaitu centralizētajiem tīkliem ▽ Sekmēt siltumapgādes sistēmas energoefektivitātes paaugstināšanu
5.2. Uzlabot un attīstīt meliorācijas sistēmu, lietus ūdens savākšanas sistēmu, mazinot plūdu riskus	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Veicināt meliorācijas sistēmas elementu darbības atjaunošanu ▽ Veikt meliorācijas sistēmas inventarizāciju ▽ Sekmēt kopprojektu realizāciju ▽ Veikt pilsētas lietus ūdens novadišanas sistēmas sakārtošanu
5.3. Veicināt ilgtspējīgu atkritumu apsaimniekošanu (tai skaitā šķirošanu)	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Sekmēt aprites ekonomikas principu ieviešanu ▽ Sekmēt atkritumu šķirošanu, pārstrādi ▽ Informēt un izglītēt sabiedrību par videi draudzīgu atkritumu apsaimniekošanu
5.4. Veicināt nekustamā īpašuma attīstību un uzlabošanu	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Sekmēt daudzdzīvokļu dzīvojamā māju renovāciju un iekšpagalmu sakārtošanu ▽ Veicināt kompleksu dzīvojamā fonda atjaunošanu un attīstību, dzīves telpas uzlabošanu
5.5. Attīstīt drošu un ilgtspējīgu publisko ārtelpu	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Veicināt publiskās teritorijas labiekārtošanu ▽ Uzlabojot publisko teritoriju vizuālo un fizisko kvalitāti ▽ Veicināt rekreācijas infrastruktūras izveidi ▽ Uzlabot kapu apsaimniekošanas infrastruktūru ▽ Veicināt dzīvnieku patversmes pakalpojumu attīstību un dzīvnieku labturību
5.6. Attīstīt vienotu pilsētas publiskās infrastruktūras uzraudzības sistēmu	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Veicināt videonovērošanas sistēmas attīstību ▽ Pilnveidot pašvaldības policijas resursu un infrastruktūras bāzi uzraudzības funkciju veikšanai (tai skaitā gaisa telpas uzraudzībai)
5.7. Civilās aizsardzības sistēmas attīstība un pilnveide	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Pilnveidot sadarbību civilās aizsardzības jautājumos starp pilsētu un novadu, kā arī ar kaimiņu teritorijā ▽ Veikt pasākumu kopumu sistēmas pilnveidei ▽ Nodrošināt operatīvu dienestu darbību risku situācijās

Rīcības virziens 6: Teritorijas un dabas resursu efektīva un ilgtspējīga apsaimniekošana

Uzdevumi	Rīcības
6.1. Nodrošināt dabas vērtību (tai skaitā publisko ūdeņu) un resursu saglabāšanu, pieejamību, daudzveidīgu izmantošanu un attīstību	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Izstrādāt tematiskos plānojumus ▽ Izstrādāt dabas aizsardzības plānus ▽ Realizēt dabas ainavu sakopšanas un atjaunošanas pasākumus ▽ Ūdens teritoriju krastu sakopšana un labiekārtošana ▽ Īstenot piesārņoto vietu sanācijas projektus
6.2. Vides izglītības pasākumu īstenošana sabiedrības izpratnes, atbildības un uzvedības modeļu un paradumu maiņai	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Īstenot iedzīvotāju informēšanas un izglītošanas kampaņas ▽ Veicināt bērnu un jauniešu izpratni par vides jautājumiem ▽ Veicināt sadarbību starp pašvaldību un atkritumu apsaimniekotājiem

Rīcības virziens 7: Konkurētspējīga un radoša uzņēmējdarbība un industriālā attīstība

Uzdevumi	Rīcības
7.1. Atbalstīt MVU sektora veidošanos un attīstību	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Īstenot MVU sektoru atbalstošus projektus sniedzot zināšanas, informatīvu un metodisku atbalstu uzņēmējiem ▽ Veicinot digitālo prasmju attīstības iniciatīvas ▽ Sekmēt pētniecības un inovācijas pārnesi uzņēmējdarbībā (jeb Sekmēt inovācijas kultūras attīstību uzņēmējdarbībā)
7.2. Sekmēt uzņēmējdarbībai piemērotu teritoriju/telpu attīstību ar atbilstošas infrastruktūras izveidi	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Attīstīt jaunas un pilnveidot jau esošās uzņēmējdarbības teritorijas, nodrošinot tās ar uzņēmējiem nepieciešamo infrastruktūru ▽ Izvērtēt degradēto teritoriju iespējas pielāgot tās uzņēmējdarbības vajadzībām

Rīcības virziens 8: Vieda pārvaldība un demokrātijas kultūra

Uzdevumi	Rīcības
8.1. Nodrošināt pārvaldības pakalpojumu pilnveidošanu un digitalizācijas procesu attīstību	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Pilnveidot pašvaldības pakalpojumu/e-pakalpojumu klāstu ▽ Nodrošināt pārvaldības digitālo transformāciju ▽ Veidot datu sistēmas, platformas, atvērto datu pieejamību un drošību ▽ Veicināt racionālu pašvaldības pārvaldības tehnoloģiju atbalstu ▽ Nodrošināt sabiedrības kārtību un drošību

Stratēģiskā daļa

<p>8.2. Stiprināt starpinstitucionālu sadarbību, mērķtiecīgi pilnveidojot pašvaldības cilvēkresursu prasmes, un veicināt motivāciju</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Pilnveidot sabiedrības un speciālistu digitālās prasmes un zināšanas ▽ Stiprināt pārvaldības cilvēkresursu profesionālo kvalifikāciju ▽ Veidot uzņēmēju, izglītības, zinātnes un pētniecības institūciju un pašvaldību sadarbības tīklus
<p>8.3. Sekmēt sabiedrības, uzņēmēju un nevalstiskā sektora iesaisti un līdzdalību pašvaldības attīstībā</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Izstrādāt un ieviest viedos risinājumus un rīkus sabiedrības līdzdalībai ▽ Nodrošināt informācijas pieejamību par pašvaldības darbību ▽ Paaugstināt pilsoniskās sabiedrības līdzdalību ▽ Atbalstīt nevalstiskā sektora iniciatīvas ▽ Veidot sabiedrības izpratni par inovācijām, zinātnes un jauno tehnoloģiju lomu iedzīvotāju labklājības līmeņa paaugstināšanā
<p>8.4. Nodrošināt efektīvu jaunatnes politikas ieviešanu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Pilnveidot starpinstitucionālu sadarbību jaunatnes politikas īstenošanā ▽ Uzlabot jauniešu lietderīgā brīvā laika pavadīšanas iespējas līdzvērtīgi pilsētas mikrorajonos un novada teritorijā ▽ Paplašināt neformālās izglītības, kultūras pasākumu skaitu jauniešu auditorijai
<p>8.5. Pilnveidot tūrisma piedāvājumu, popularizējot teritorijas pievilcību dzīvei, darbam un atpūtai</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▽ Izstrādāt un ieviest Jelgavas valstspilsētas un novada tūrisma tēlu dažādām mērķa grupām ▽ Paplašināt tūrisma produktu daudzveidību ▽ Nodrošināt dabas un kultūras vērtību iekļaušanu tūrisma piedāvājumā

VIDĒJA TERMIŅA PRIORITĀŠU SASKAŅOTĪBA AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Šajā nodaļā ir raksturota definēto vidēja termiņa prioritāšu atbilstība augstāka līmeņa plānošanas dokumentiem, kā arī pēctecība ar bijušo novadu līdzšinējām Attīstības programmām.

Atbilstība starptautiska, nacionāla un reģionāla līmeņa plānošanas dokumentiem

Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada vidēja termiņa prioritātes ir saskaņotas ar valsts un ar reģiona attīstības ietvaros noteikto par dzīves kvalitātes paaugstināšanu un labklājības nodrošināšanu, tās veidotas saskaņā ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam, NAP 2021–2027, Zemgales plānošanas reģiona attīstības programmu 2021.–2027. gadam.

5. tabula. Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada vidējo prioritāšu saskaņotība ar NAP un Zemgales novada attīstības programmu (projekts).

NAP 2021–2027	Zemgales plānošanas reģiona attīstības programmu 2021.–2027. gadam (projekts)	Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada attīstības programma 2022.–2027. gadam
✓ Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki	✓ Sociālā iekļaušana un veselības veicināšana ✓ Moderna un pieejama pakalpojumu sistēma ✓ Pilsoniska sabiedrība un aktīvas kopienas	VP 1 Cilvēkresursu un pakalpojumu daudzveidība, pieejamība un kvalitāte
✓ Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei	✓ Kvalitatīva, pieejama, daudzpusīga izglītība mūža garumā	VP 1 Cilvēkresursu un pakalpojumu daudzveidība, pieejamība un kvalitāte
✓ Uzņēmumu konkurētspēja un materiālā labklājība	✓ Uzņēmumu konkurētspēja un izaugsme	VP 3 Stabila, radoša un ilgtspējīga ekonomika
✓ Kvalitatīva dzīves vide un teritoriju attīstība	✓ Viedā mobilitāte un infrastruktūra ✓ Klimata pārmaiņas vide un aprītes ekonomika	VP 2 Kvalitatīva un droša dzīves vide
✓ Kultūra un sports aktīvai un pilnvērtīgai dzīvei	✓ Kultūrvidē un identitāte ✓ Sabiedrības drošība	VP 2 Kvalitatīva un droša dzīves vide

Zemgales plānošanas reģiona attīstības programma kā horizontālās prioritātes nosaka – kapacitātes celšana, digitalizācija, zaļo principu ievērošana, sadarbība. **Atbilstoši Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada attīstības programma** papildus trim vidēja termiņa prioritātēm nosaka divas horizontālās prioritātes, kas veicina kompleksas pārmaiņas vairāku definēto rīcības virzienu ietvaros: (1) vieda, atvērta un atbalstoša pārvaldība un (2) klimata pārmaiņu mazināšana un adaptēšanās klimata pārmaiņām.

Horizontālā virziena aktualitāti noteicošie plānošanas dokumenti:

Eiropas zaļais kurss. Eiropas Savienības ievirzīšana uz pārejas ceļa, lai panāktu klimatneitrālu, taisnīgu un pārticīgu sabiedrību ar mūsdienīgu, resursefektīvu un konkurētspējīgu ekonomiku līdz 2050. gadam. Zaļā kursa principi ir ieviesti programmas vidēja termiņa prioritātēs, rīcībās un uzdevumos.

Latvijas stratēģija klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050. gadam, Latvijas Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.–2030. gadam, Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāns laika posmam līdz 2030. gadam. Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada attīstības programmā paredzētas darbības, lai cilvēku dzīvība, veselība un labklājība, neatkarīgi no dzimuma, vecuma un sociālās piederības, ir pasargāta no klimata pārmaiņu nelabvēlīgas ietekmes. Programma paredz rīcības, lai infrastruktūra un apbūve ir klimatnoturīga, plānota atbilstoši iespējamiem klimata riskiem. Latvijas daba un kultūrvēsturiskās vērtības ir saglabātas un klimata pārmaiņu negatīvā ietekme uz tām – mazināta. Programmā ir paredzēti arī sabiedrības informēšanas pasākumi.

Atbilstība vietēja līmeņa plānošanas dokumentiem

Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada attīstības programma ir izstrādāta, ņemot vērā bijušo pašvaldību izstrādātos teritorijas plānojumus, nozaru plānošanas dokumenti, kuri ir sasaistē ar attīstības programmas stratēģiskajiem uzstādījumiem. Sasaiste ar ilgtermiņa plānošanas dokumentiem ir izskatīta ilgtermiņa attīstības stratēģijā.

Izstrādājot vidēja termiņa attīstības ietvaru, rīcības un investīciju plānu, ir ņemtas vērā Jelgavas, Jelgavas un Ozolnieku novada līdz administratīvi teritoriālajai reformai spēkā esošās attīstības programmas:

- ▽ Jelgavas pilsētas attīstības programma 2014.–2020. gadam;
- ▽ Jelgavas novada attīstības programma 2017.–2023. gadam;
- ▽ Ozolnieku novada Attīstības programma 2012.–2018. gadam.

Rīcību un uzdevumu noteikšanai nozaru analīze ir veikta, ņemot vērā vietējās nozīmes nozaru plānošanas dokumentus, nodrošinot pēctecību nozaru attīstībā. Dokumentos ir uzsvērti Jelgavas pilsētas loma, pilsētas daudzpusīgā attīstība ir saistīta ar ekonomikas, izglītības, veselības, kultūras, sporta, zinātnes, lauksaimniecības un industriālās ražošanas jomu izaugsmi.

Vietējās nozīmes nozaru plānošanas dokumenti:

- ▽ Jelgavas pilsētas ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāns 2021.–2030. gadam;
- ▽ Veselības veicināšanas programma Jelgavas pilsētai 2016.–2022. gadam;
- ▽ Jelgavas pilsētas izglītības attīstības stratēģija 2019.–2025. gadam;
- ▽ Jelgavas pilsētas jaunatnes politikas rīcības plāns 2019.–2020. gadam;
- ▽ Jelgavas pilsētas kultūras attīstības programma 2021.–2027. gadam.

Stratēģiskā daļa

Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada attīstības programmā 2021.–2027. gadam noteiktie ilgtermiņa uzstādījumi un vidēja termiņa prioritātes turpina jau iepriekšējā plānošanas periodā noteikto virzību uz Jelgavas pilsētas attīstību kā viedu, drošu Eiropas pilsētu ar augstu un harmonisku dzīves kvalitāti, uz zināšanām balstītu ekonomiku. Arī šajā plānošanas periodā tiek plānota informācijas sabiedrības attīstība un inovācijas ieviešana, balstot to pētniecībā un jauninājumu potenciālā. Jelgavas novadā tiek uzsvērtas cilvēciskās vērtības, koptā Zemgales ainava, spēcīgi uzņēmumi. Vēl vidēja termiņa prioritātes, balstoties reģiona attīstības programmas virzienos, bijušo novadu stratēģiskajos uzstādījumos, attīstības programma paredz Zemgales kultūrvides saglabāšanu un attīstību, digitalizācijas procesus, zaļā kursa ieviešanu un klimatneitralitātes darbības. Lai sasniegtu izvirzītos mērķus, šajā periodā attīstības prioritātes ir izvēlētas, vērtējot arī tendences pasaulē un globālajā ekonomikā, Covid-19 pandēmijas ieviestās izmaiņas.

ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS IEVIEŠANAS UZRAUDZĪBAS PROCESS UN ATBILDĪGIE

Programmas uzraudzības kārtība un sasniedzamie rezultatīvie rādītāji

Daļa no attīstības procesa ir attīstības programmā paredzēto konkrēto uzdevumu īstenošana, kuru rezultātā tiek realizētas izvirzītās vidēja termiņa prioritātes. Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada attīstības plānošanas procesa svarīgs elements ir uzraudzības sistēmas, ar kuras palīdzību iespējams izmērīt teritorijas attīstību, attīstības programmas īstenošanas rezultātus un tiešos iznājumus, kā arī novērtēt šo rezultātu radīto ietekmi ilgākā laika posmā. Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada attīstības programmas 2022.–2027. gadam un Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada ilgtspējīgās attīstības stratēģijas 2022.–2034. gadam īstenošanas uzraudzības process ir noteikts attīstības programmā.

Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada attīstības programmā paredzētās rīcības un uzdevumi sekmē vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanu un tuvina novadu stratēģisko mērķu īstenošanai.

Izveidotās stratēģijas un programmas uzraudzības sistēmas uzdevums ir nodrošināt attīstības novērtēšanas iespējas:

- Identificēt pārmaiņas situācijā kopumā un pa jomām.
- Identificēt, vai attīstības plānošanas dokumenta rādītāju sasniegšana norit tā, kā plānots.
- Parādīt Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada pašvaldības darbības progresu un sasniegumus.
- Nodrošināt ar informāciju par attīstības plānošanas dokumenta īstenošanas sasniegumiem sabiedrību, politiķus, nevalstisko sektoru un citas ieinteresētās puses.
- Identificēt jaunas problēmas un iespējas, kas saistītas ar Jelgavas novada attīstību un kurām nepieciešams veltīt tālāku izpēti un attiecīgu lēmumu pieņemšanu to risināšanai.
- Pamatot attīstības programmas aktualizācijas nepieciešamību.

Par uzraudzības sistēmu atbildīgie Jelgavas valstspilsētā ir Jelgavas valstspilsētas Attīstības un pilsētplānošanas pārvalde, bet Jelgavas novadā atbildīgie – Plānošanas un attīstības departaments. Abās pašvaldībās atbildīgo struktūrvienību galvenais uzdevums ir vadīt un koordinēt uzraudzības procesu, identificējot, vai attīstības programmā definēto rādītāju sasniegšana norit kā plānots.

Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada attīstības programmas uzraudzības procesā iesaistās visas rīcības plānā norādītās par darbību/projektu izpildi, īstenošanu atbildīgās Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada pašvaldības struktūrvienības un iestādes. Uzraudzības procesā iegūtā informācija ir pamats attīstības programmas novērtējuma veikšanai. Lai nodrošinātu nepārtrauktu attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas uzraudzību, Jelgavas valstspilsētas Attīstības un pilsētplānošanas pārvalde un Jelgavas

novada Plānošanas un attīstības departaments izveido mērķu un rīcību uzraudzības rādītāju datu bāzi.

Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības ziņojuma saturs un iekļaujamā informācija

Lai nodrošinātu sabiedrības iesaisti attīstības programmā noteikto rādītāju izpildē, Jelgavas valstspilsēta un Jelgavas novada pašvaldība katru gadu izstrādā ikgadējo uzraudzības ziņojumu. Ikgadējo uzraudzības ziņojumu izstrādā vienlaikus ar Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada pašvaldības gada publisko pārskatu. Katra pašvaldība, kamēr darbojas kā atsevišķas pašvaldības, šo pārskatu izstrādā kā atsevišķu dokumentu.

6. tabula. Uzraudzības ziņojumā iekļaujamā informācija.

Pārskata nodaļa	Informācija
Ievads	Jāiekļauj neliela informācija par attīstības programmas nozīmi un saistīti ar citiem plānošanas dokumentiem, informācija par attīstības programmas ieviešanas uzraudzību, kontaktinformācija komentāru un ieteikumu sniegšanai.
1. Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada attīstības vispārējs raksturojums	Jāsniedz vispārīgs Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada attīstības raksturojums, iekļaujot attīstības pamatrādītāju izvērtējumu saskaņā ar attīstības programmā iekļautajiem izvērtējuma rādītājiem
2. Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada attīstības programmas 2022.–2027. gadam īstenošanas progress:	
2.1. Rīcības plāna 2022.–2027. gadam īstenošanas progress	2.1. nodaļā jāietver informācija par katras vidēja termiņa prioritātes ietvaros veiktajiem pasākumiem un aktivitātēm, jāanalizē to izpilde vai novirze no plānotā.
2.2. Vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanas rādītāju izvērtējums	2.2. nodaļā jāietver vidēja termiņa prioritāšu un rīcības virzienu sasniegšanas rādītāju izvērtējums saskaņā ar rādītāju tabulu.
3. Secinājumi	Jāietver apkopotās informācijas analīzes rezultāti par konstatētām atšķirībām no pašvaldības plānotās attīstības tendencēm. Secinājumiem jāietver arī ārējo vides faktoru

Stratēģiskā daļa

	analīze (piemēram, izmaiņas normatīvajos aktos, pieejamie finanšu avoti, administratīvi teritoriālā reforma), kas, iespējams, ir būtiski ietekmējuši attīstības programmas īstenošanu. Jāietver secinājumi un ieteikumi darbības uzlabošanai, lai pilnībā sasniegtu izvirzītos rādītājus.
4. Rekomendācijas	Jāietver informācija par ieteicamajiem uzlabojumiem, grozījumiem un precizējumiem, kas veicami rīcību un investīciju plānā, pamatojoties uz iepriekšējās nodaļās veikto analīzi un izdarītajiem secinājumiem.
5. Izmantotās informācijas avoti	Jāietver visi informācijas avoti, kas izmantoti, sagatavojot attīstības programmas īstenošanas uzraudzības pārskatu.
Pielikumi	Jāiekļauj informācija, kas pēc apjoma vai pārskatāmības nevar tikt iekļauta pamatdokumentā, vai arī tā nav būtiska pamatdokumenta sastāvdaļa, bet kalpo kā informatīvs materiāls.

Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada attīstības programma 2022.–2027. gadam trīs gadu uzraudzības ziņojums struktūras ziņā neatšķiras no ikgadējā uzraudzības pārskata, bet saturiski tajā jāiekļauj informācija, analīze un secinājumi par trim gadiem.

Rīcības virzienu novērtēšanai vidējā termiņā sasniedzamie rezultatīvie rādītāji

Rīcības virzienu novērtēšanai sniedzamie rezultāti ir daļa no attīstības programmas uzraudzības kārtības. Sasniedzamo rezultātu definēšana nodrošina iespēju izvērtēt teritorijas attīstības progresu un attīstības programmas īstenošanas gaitā sasniegto.

7. tabula. Prioritāšu, rīcības virzienu novērtēšanai vidējā termiņā sniedzamie rezultatīvie rādītāji

Rādītājs	Esošā situācija, 2020. gads	Sagaidāma tendence	Datu avots
RV 1 Izglītība mūža garumā un konkurētspēja darba tirgū			
<i>Pirmsskolas vecuma bērnu īpatsvars, kuri apmeklē PII (tai skaitā privātās PII)</i>	<i>xx (Jelgavas valstspilsēta) xx (Jelgavas novads)</i>	<i>Pieaug</i>	<i>Izglītības pārvalde</i>
<i>Pirmsskolas izglītības iestāžu nodrošinājuma līmenis, % (bērnu skaits pašvaldības PII pret bērnu skaitu vecumā 1–6 gadi Jelgavā)</i>	<i>xx (Jelgavas valstspilsēta) xx (Jelgavas novads)</i>	<i>Pieaug</i>	<i>Izglītības pārvalde</i>
<i>Centralizēto eksāmenu kārtotāju īpatsvars eksaktajās zinātnēs vidusskolās: fizikā, ķīmijā, bioloģijā</i>	<i>0,1% (Jelgavas valstspilsēta) 3,2% (Jelgavas novads)</i>	<i>Pieaug</i>	<i>IZM</i>
<i>Izglītojamo skaita ar speciālajām vajadzībām īpatsvars vispārīzglītojošās izglītības iestādēs no kopējā izglītojamo skaita</i>	<i>xx (Jelgavas valstspilsēta) xx (Jelgavas novads)</i>	<i>Pieaug</i>	<i>Izglītības pārvalde</i>
<i>Izglītojamajiem ar kustību traucējumiem pieejamo izglītības iestāžu ēku skaits</i>	<i>xx (Jelgavas valstspilsēta) xx (Jelgavas novads)</i>	<i>Pieaug</i>	<i>Izglītības pārvalde</i>
<i>Bērnu un jauniešu ar speciālām vajadzībām īpatsvars, kuri turpina izglītību pēc obligātās izglītības iegūšanas</i>	<i>xx (Jelgavas valstspilsēta) xx (Jelgavas novads)</i>	<i>Pieaug</i>	<i>Izglītības pārvalde</i>
<i>9. klašu beidzēji, kas turpina mācības profesionālās izglītības iestādē, %</i>	<i>41% (Jelgavas valstspilsēta) XX (Jelgavas novads)</i>	<i>Pieaug</i>	<i>IZM</i>
<i>Izglītības iestāžu ēku skaits, kur veikti energoefektivitātes pasākumi</i>	<i>22 (Jelgavas valstspilsēta) 30 (Jelgavas novads)</i>	<i>Pieaug</i>	<i>Pašvaldība</i>
<i>Interesē izglītībā iesaistīto bērnu un jauniešu skaits</i>	<i>xx (Jelgavas valstspilsēta) xx (Jelgavas novads)</i>	<i>Pieaug</i>	<i>Izglītības pārvalde</i>
<i>Studentu skaits LLU</i>	<i>3891</i>	<i>Pieaug</i>	<i>LLU</i>
<i>Mūžizglītības jeb pieaugušo izglītībā iesaistīto personu skaits</i>	<i>xx (Jelgavas valstspilsēta) xx (Jelgavas novads)</i>	<i>Pieaug</i>	<i>Izglītības pārvalde</i>
RV 2 Veselības un sociālo pakalpojumu pieejamība, iedzīvotāju labklājība			
<i>Ārstu skaits uz 10 000 iedzīvotājiem</i>	<i>33 (Jelgavas valstspilsēta) 5 (Jelgavas novads)</i>	<i>Pieaug</i>	<i>SPKC</i>
<i>Priekšlaicīgi miruši (t.i., nesasniedzot 65.g.v.) īpatsvars no visiem mirušajiem</i>	<i>22,7% (Jelgavas valstspilsēta) 25,3% (Jelgavas novads)</i>	<i>Samazinās</i>	<i>CSP</i>
<i>Veselības aprūpes iestāžu ēku skaits, kur veikti energoefektivitātes pasākumi</i>	<i>2 (Jelgavas valstspilsēta) 1 (Jelgavas novads)</i>	<i>Pieaug</i>	<i>Pašvaldība</i>
<i>Pašvaldības un NVO organizēto veselības veicināšanas pasākumu un dalībnieku skaits uz 10000 iedzīvotājiem</i>	<i>xx (Jelgavas valstspilsēta) xx (Jelgavas novads)</i>	<i>Pieaug</i>	<i>Pašvaldība</i>
<i>Sociālā darba speciālistu skaits uz 1000 iedzīvotājiem</i>	<i>0,89 (Jelgavas valstspilsēta) 1,13 (Jelgavas novads)</i>	<i>Pieaug Nesamazinās</i>	<i>LM</i>
<i>Sabiedrībā balstītu pakalpojumu īpatsvars no visiem sociālajiem pakalpojumiem, pēc pakalpojumu saņēmēju skaita</i>	<i>75% (Jelgavas valstspilsēta) 83% (Jelgavas novads)</i>	<i>Pieaug</i>	<i>LM</i>

Stratēģiskā daļa

Rādītājs	Esošā situācija, 2020. gads	Sagaidāma tendence	Datu avots
<i>Sociālā dienesta un tā pakļautībā esošo iestāžu ēku skaits, kur veikti energoefektivitātes pasākumi</i>	1 (Jelgavas valstspilsēta) 4 (Jelgavas novads)	Pieaug	Pašvaldība
<i>Sociālos palīdzības pabalstus saņēmušo personu īpatsvars kopējā pašvaldības iedzīvotāju skaitā</i>	3,5% (Jelgavas valstspilsēta) 3,5% (Jelgavas novads)	Samazinās	LM
<i>Ģimeņu ar bērniem, kuras atzīstamas par trūcīgām un maznodrošinātām, īpatsvars no kopējā ģimeņu skaita</i>	xx (Jelgavas valstspilsēta) xx (Jelgavas novads)	Samazinās	Pašvaldība
<i>Bērnu īpatsvars, kuri aug sociālā riska ģimenēs</i>	xx (Jelgavas valstspilsēta) xx (Jelgavas novads)	Samazinās	Pašvaldība
<i>Ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu īpatsvars institūcijā</i>	xx (Jelgavas valstspilsēta) xx (Jelgavas novads)	Samazinās	Pašvaldība
<i>15 g.v. skolēnu īpatsvars ar sociālemocionālām vai uzvedības grūtībām</i>	xx (Jelgavas valstspilsēta) xx (Jelgavas novads)	Samazinās	SPKC
<i>Bērnu skaits, kuri lieto atkarību izraisošās vielas</i>	xx (Jelgavas valstspilsēta) xx (Jelgavas novads)	Samazinās	CSP
RV 3 Konkurētspējīgi pakalpojumi kultūras un sporta jomās			
<i>Kultūras pasākumu apmeklētāju skaits</i>	159678 (Jelgavas valstspilsēta) 17699 (Jelgavas novads)	Pieaug	KM, pašvaldība
<i>Māksliniecisko kolektīvu dalībnieku skaits</i>	1529 (Jelgavas valstspilsēta) 1635 (Jelgavas novads)	Pieaug	KM, pašvaldība
<i>Kopējais visu bibliotēku lasītāju skaits</i>	10 268 (Jelgavas valstspilsēta) 8660 (Jelgavas novads)	Saglabājas	KM, pašvaldība
<i>Kultūras iestāžu ēku skaits, kur veikti energoefektivitātes pasākumi</i>	4 (Jelgavas valstspilsēta) 8 (Jelgavas novads)	Pieaug	Pašvaldība
<i>Sporta infrastruktūras ēku skaits, kur veikti energoefektivitātes pasākumi</i>	2 (Jelgavas valstspilsēta) 2 (Jelgavas novads)	Pieaug	Pašvaldība
<i>Sporta klubu aktivitātēs iesaistīto īpatsvars no kopējā iedzīvotāju skaita</i>	7% (Jelgavas valstspilsēta) 2% (Jelgavas novads)	Pieaug	Pašvaldība
<i>Veselības veicināšanas pasākumos iesaistīto īpatsvars no kopējā iedzīvotāju skaita</i>	xx (Jelgavas valstspilsēta) xx (Jelgavas novads)	Pieaug	Pašvaldība
<i>Sporta skolu audzēkņu skaits</i>	1135 (Jelgavas valstspilsēta) 618 (Jelgavas novads)	Pieaug	IZM
RV 4 Mobilitāte un sasniedzamība			
<i>Autoceļu ar cieto segumu īpatsvars, %</i>	xx (Jelgavas valstspilsēta) 10% (Jelgavas novads)	Pieaug	CSP
<i>Vilcienpāru skaits vidēji darba dienā, kas pienāk / atiet no Jelgavas stacijas</i>	26	Pieaug	VSIA "Autotransporta direkcija"
<i>Jelgavas pilsētas maršrutos pārvadāto pasažieru skaits</i>	xx (Jelgavas valstspilsēta)		Jelgavas autobusu parks
<i>Bezemisiju transportlīdzekļu skaits Jelgavas pilsētas sabiedriskajā transportā</i>	xx (Jelgavas valstspilsēta)	Pieaug	Jelgavas autobusu parks
<i>Labiekārtoto vai jaunbūvēto reģionālas vai vietējas nozīmes mobilitātes punktu skaits no kopējā definēto mobilitātes punktu kopskaita</i>	0 (Jelgavas valstspilsēta) 0 (Jelgavas novads)	Pieaug	Pašvaldība
<i>Cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem apmierinātība ar vides pieejamību transporta infrastruktūrā</i>	xx (Jelgavas valstspilsēta) xx (Jelgavas novads)	Pieaug	Pašvaldība
<i>Velocelņu infrastruktūras kopgarums, km gada beigās</i>	xx (Jelgavas valstspilsēta) xx (Jelgavas novads)	Pieaug	Pašvaldība

Stratēģiskā daļa

Rādītājs	Esošā situācija, 2020. gads	Sagaidāma tendence	Datu avots
<i>Jaunizveidotu automašīnu stāvvietu skaits, kuras ir aprīkotas ar elektrozlādes iespējām</i>	<i>xx (Jelgavas valstspilsēta)</i> <i>xx (Jelgavas novads)</i>	<i>Pieaug</i>	<i>Pašvaldība</i>
<i>Reģistrētā elektrotransporta īpatsvars, %</i>	<i>xx (Jelgavas valstspilsēta)</i> <i>xx (Jelgavas novads)</i>	<i>Pieaug</i>	<i>CSD</i>
RV 5 Publiskās infrastruktūras kvalitāte, ēku energoefektivitāte un mājokļu pieejamība, drošība			
<i>Kopējais oglekļa dioksīda (CO₂) izmešu samazinājums pret bāzes gadu (ēkas, apgaisojums, transports, u.c.)</i>	<i>109 012 t (Jelgavas pilsēta, 2018.g.)</i> <i>xx (Jelgavas novads)</i>	<i>Samazinās</i>	<i>Pašvaldība</i>
<i>Pieslēgumu skaits centralizētajiem ŪK tīkliem</i>	<i>xx (Jelgavas valstspilsēta)</i> <i>xx (Jelgavas novads)</i>	<i>Pieaug</i>	<i>Pašvaldība</i>
<i>Dzīvojamās platības m²</i>	<i>xx (Jelgavas valstspilsēta)</i> <i>xx (Jelgavas novads)</i>	<i>Pieaug</i>	<i>Pašvaldība</i>
<i>Kopējais pašvaldības ēku skaits, kur veikti energoefektivitātes pasākumi</i>	<i>35 (Jelgavas valstspilsēta)</i> <i>48 (Jelgavas novads)</i>	<i>Pieaug</i>	<i>Pašvaldība</i>
<i>Daudzdzīvokļu mājas, kur veikti energoefektivitātes pasākumi</i>	<i>42 (Jelgavas valstspilsēta)</i> <i>26 (Jelgavas novads)</i>	<i>Pieaug</i>	<i>Pašvaldība</i>
<i>Atkritumu dalītās vākšanas punkti (skaits)</i>	<i>xx (Jelgavas valstspilsēta)</i> <i>xx (Jelgavas novads)</i>	<i>Pieaug</i>	<i>Pašvaldība</i>
RV 6 Teritorijas un dabas resursu efektīva un ilgtspējīga apsaimniekošana			
<i>Atjaunoto un pielāgoto meliorācijas sistēmu skaits t.sk. apdzīvotās vietās, lai iespējami novērstu klimata pārmaiņu veicinātus plūdus</i>	Tiks precizēts	<i>Palielinās</i>	<i>Pašvaldība, ZM</i>
<i>Tipisko biotopu platības</i>	Tiks precizēts	<i>Nemazinās</i>	<i>Dabas aizsardzības pārvalde</i>
<i>Invasīvo sugu īpatsvars</i>	Tiks precizēts	<i>Samazinās</i>	<i>Dabas aizsardzības pārvalde</i>
RV 7 Konkurētspējīga un radoša uzņēmējdarbība un industriālā attīstība			
<i>Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits (komercsabiedrības un IK)</i>	<i>4195</i>	<i>Pieaug</i>	<i>CSP</i>
<i>Pievienotā ekonomiskā vērtībā (milj. EUR)</i>	<i>406,6</i>	<i>Pieaug</i>	<i>CSP</i>
<i>Bezdarba līmenis (% no darbspējīgā vecuma iedzīvotājiem)</i>	<i>5,0% Jelgava valstspilsēta</i> <i>4,8% Jelgavas novads</i>	<i>Saglabājas vai samazinās</i>	<i>CSP</i>
<i>Vidējais mēneša atalgojums</i>	<i>1091 EUR Jelgava valstspilsēta</i> <i>1055 EUR Jelgavas novads</i> <i>1139 EUR Ozolnieku novads</i>	<i>Pieaug vai ne mazāks par LV vidējo rādītāju</i>	<i>CSP</i>
<i>Pētījumu skaits par tautsaimniecībai nozīmīgu resursu mežsaimniecībā, lauksaimniecībā pasargāšana no klimata pārmaiņu negatīvajām ietekmēm</i>		<i>Pieaug</i>	<i>LLU</i>
RV 8 Vieda pārvaldība un demokrātijas kultūra			
<i>Jaunizveidoto pašvaldības pakalpojumu skaits</i>	<i>Tiks precizēts</i>	<i>Pieaug</i>	<i>Pašvaldība</i>
<i>E-pakalpojumu skaits – pašvaldības pakalpojumu elektronizācijas līmenis Jelgava/Jelgavas novads</i>	<i>162/97</i>	<i>Pieaug</i>	<i>Pašvaldība</i>
<i>Atbalstīto nevalstisko organizāciju iniciatīvu skaits</i>	<i>Tiks precizēts</i>	<i>Pieaug</i>	<i>Pašvaldība</i>
<i>Nevalstisko organizāciju (biedrību, nodibinājumu skaits)</i>	<i>918</i>	<i>Pieaug</i>	<i>Lursoft</i>

Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada attīstības programma 2022.–2027. gadam

Stratēģiskā daļa

Rādītājs	Esošā situācija, 2020. gads	Sagaidāma tendence	Datu avots
<i>Tūristu skaits</i>	<i>31,8 tūkst.</i>	<i>Pieaug</i>	<i>CSP, TIC</i>
<i>Jauniešu (15–24 gadi) skaits</i>	<i>40646</i>	<i>Nemazinās</i>	<i>CSP</i>
<i>Vēlētāju aktivitāte pašvaldības</i>	<i>29,59% (Jelgavas valstspilsēta) 29,07% (Jelgavas novads)</i>	<i>Pieaug</i>	<i>CVK</i>
<i>Viedo risinājumu skaits</i>	<i>Tīks precizēts</i>	<i>Pieaug</i>	<i>Pašvaldība</i>
<i>Sabiedrības informēšana par klimatu pārmaiņu radītajiem riskiem un rīcību (kampanju, informēšanas akciju skaits)</i>	<i>Nav veikta uzskaitē</i>	<i>Pieaug</i>	<i>Pašvaldība</i>